

Dirshu
דרשו' ד' ועזו
הרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

חינו
המרכז לסייע ונכונות מלמדים

מהדורת חיזוק
והדרכה מיוחדת
לבני הישיבות שיח'י
אב תשפ"ה

לקראת שבירת מלכתא

לקראת הזמן

גיליון מיוחד מבית 'דרשו' לבני
הישיבות והאברכים המבקשים
להתעלות במעלות התורה, להתחזק
ולקנות כלים לבניית אישיותם התורנית,
ולהשקיע את מרצם וכוחם בידיעת
התורה מתוך שמחה והתעלות

מצורף
לוח לימוד
בסדרי דרשו
לימי בין הזמנים

מעשה רב

סיפורים והנהגות מגדולי ישראל
לימי בין הזמנים

זמן אלול

לקראת זמן אלול גם אתה יכול להיות חלק מדרשו
• כל הדרכים להצטרף ללגיונו של מלך

ברכת המזון

הלכות ברכות הרלוונטיים לימי בין הזמנים,
במאמר של הגאון רבי שמואל ברוך גנט שליט"א

שו"ת בין הזמנים

דיני תפילת הדרך, תפילה במקומות ציבוריים,
ונטילת ידיים בטבע

הבה נלמד את המעשה, הרי דבריו הם 'שיעורי ר' שמואל', מה הוא בא לומר? שהוא מתבייש להוריד את הפראק?! ודאי שלא! בשביל זה לא צריך 'שיעורי ר' שמואל'... הוא בא לומר שכיון שהוא מרומם זה מונע אותו מלהוריד את הפראק!

ה'בין הזמנים' של לומדי תוכניות הלימוד של 'דרשו'!

הרב ישראל ליוש

"אספר סיפור" - פתח המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א את נאומו בכנס החיזוק לבני הישיבות לקראת בין הזמנים, לפני כמה שנים - "כדי שיהיה לנו מבט אחר על התקופה הזו..."

"בשעתו נכנסו מרן ראש הישיבה הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל והגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל אל מרן הסטייפלער זצ"ל ודנו עמו על 'בין הזמנים'. 'הכיצד יתכן' - הם תמחו - 'להוציא את הבחורים היקרים, המסולאים בפז, אל הרחוב הנורא דוקא בימי הקיץ הלוהטים, כשהשטן מרקד ברחובות, והעולם נראה בחוץ כמו ג'ונגל?'

הסטייפלער ענה להם כך: 'אצלי ה'בין הזמנים' הוא כאילו נטלו את הלב של הזמן. הרי בלי ה'בין הזמנים' היו לומדים ברציפות מאחרי פסח עד יום הכיפורים, במהלך אחד, והנה השלוש שבועות של בין הזמנים עוקרים את הלב של הזמן'.

וכאן סיפר להם הסטייפלער ידיעה מרעישת, 'כל הבין הזמנים הזה התחיל שלא לשם שמיים. הכל התחיל כי באלול הבחורים החסידים היו נוסעים, כל אחד לאדמו"ר שלו, והישיבות התחילו להתרוקן מבחורים. המצב הכספי של הישיבות היה קשה מאוד, למנהלי הישיבות היה קשה לספק אוכל לבחורים, והחליטו שבלאו הכי הישיבות ריקות בתקופה זו, אז יקבעו את הימים הללו של אלול לבין הזמנים, כך ירוויחו גם שהישיבה תחסוך מעט כסף, כי המטבח יהיה סגור. וגם שהרמ"ם ינוחו מעט.

אחרי זמן חככו רבני הישיבות בדעתם, וכי איך אפשר לקבוע את ימי אלול לימי בין הזמנים? וכי זו ההכנה הראויה לראש השנה?! כך אמור להיראות אלול בישיבות?! לא יתכן כדבר הזה! והחליטו להחזיר לימי האלול את הלימוד

בישיבות. אלא שאז התעוררה בעיה, מה יהיה עם המטבח? איך מנהלי הישיבות יפרנסו את הימים שהם כבר חסכו בימי בין הזמנים? וכדי לפתור בעיה זו החליטו להחליף את הימים, ובמקום ימי האלול, קבעו את ימי הקיץ לבין הזמנים... "מה הנפק"מ לנו הספור הזה? - הדהדה שאלתו של המשגיח ר' דן באולם הכינוס!

"אמנם היום ה'בין הזמנים' היא מציאות קיימת שאי אפשר לשנותה" - אמר המשגיח - 'אבל אם נדע ש'בין הזמנים' הוא לא חלק מתוכנית עולם הישיבות, אלא תחילתו של הרעיון לא היה לשם שמיים, אלא הוא היה 'בדיעבד' גדול, אזי נביט על הימים הללו בצורה אחרת'.

לאחר ההקדמה והתגלית החדשה על מקורם של ימי בין הזמנים, פנה המשגיח לייעץ כיצד ניתן לעבור את הימים הללו בבטחה. לא אלאה את הקוראים בכל דבריו, אבל אנסה לסכם אותם במילים ספורות.

שהסוגיא הסבוכה היא נגמרה ופניהם כבר אל הסוגיא החדשה הבהירה, אבל רבם הגדול מרגיש שהוא מחמיץ משהו, איך אפשר לעזוב באמצע תוס' כך לסוגיא הבאה...!?

"ואם תאמר נותר ופיגול היכן הותר מכללו..." הקריא רבי מיכל את התוס' בהתרגשות ובהתלהבות, הרי הוא בליבו של עסק גדול, 'לעסוק בדברי תורה', לא עוזבים עסק באמצע... כעבור שעותיים וחצי הסתיים השיעור ובידיהם עוד תוס' וחצי, לא כל האברכים הצליחו להישאר ערניים כל השיעור, חלקם נרדמו בחלקו ולא נשארו מרוכזים משך כל השיעור שעסק בסוגיא שהם כבר הספיקו לשכוח, אבל הם מתארים שה'ואם תאמר' שפתח את השיעור היה עבורם שיעור מוחשי ביותר ל'אהבת תורה'. היה זה פרק חשוב ומהדהד ב'לעסוק בדברי תורה'. הניגון המתוק והחם של התוס' שהוקרא מפי רבי מיכל בהתרגשות של 'כמוצא שלל רב', לא ימוש מזיכרונם, הוא ילווה אותם לעד וימתיק להם את לימוד התורה.

הערסל של רבי אהרן קוטלר

תמונה ידועה מפורסמת בקרב בני הישיבות... הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל בחופש ביערות, שוכב על ערסל שקשור בין שני עצים... שמעתי פעם שלא לחינם התפרסמה תמונה זו לדורות ונהפכה לנכס צאן ברזל בעולם הישיבות, משום שהיא באה ללמד אותנו דבר חשוב על מהותם של ימי החופשה, כביכול, של בני התורה...

ימי בין הזמנים הם לא ימים של ניתוק חס ושלוש, הם צריכים להיות ימי חיבור בין זמן לזמן, כמו החבל של הערסל שמחבר בין שני העצים, זמן אחד מקצה מזה וזמן שני מקצה מזה, ויש ביניהם חיבור ולא חלילה ניתוק... לא עוזבים את הישיבה וחוזרים לשיבה, אלא 'זמן בין הזמנים' מחבר בין שני הזמנים ע"י מנוחה נכונה וראויה וצבירת כוחות, כדי שנשכיל לאסוף איתנו את כוחות הזמן שעבר ולהגבירם לקראת הזמן הבא בהצלחה!

ה'בין הזמנים' של לומדי התוכניות 'דרשו'

נבחני דרשו במסלולים השונים, יעמדו בע"ה באתגרי 'זמן בין הזמנים' בהצלחה יתירה, כי אין טוב כמו הקביעות לחבר בין זמן לזמן. התקנות היומיות, דף היומי, עמוד היומי, דף היומי בהלכה ועוד אינן מבחינות בין יום חול לשבת, או בין זמן לבין הזמנים... ללומדי התקנות היומיות אין יומי דפגרא... כל הימים הם מקשה אחת של קביעות ורציפות...

הנהגת האדם היא לפי הערכת עצמו. אם נייקר את מעמדנו, נדע מי אנחנו, בני מלכים! ממילא התנהגותנו אף תהיה בהתאם.

ב'אנא בכח' כתוב: 'שגבנו טהרנו נורא' - אם נהיה 'נשגבים' נהיה 'טהורים'.

"בימי הקיץ הלוהטים" - סיפר המשגיח - "הלכנו פעם עם ראש ישיבת פוניבז' הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל ברחובות בני ברק. תוך כדי הדברים אמר לנו ר' שמואל: 'אם הייתי יכול כעת להוריד את הפראק ולהחזיק אותו על היד, אוי זה היה טוב! אבל אני לא יכול לעשות את זה!'

"הבה נלמד את המעשה, הרי דבריהם 'שיעורי' שמואל', מה הוא בא לומר? שהוא מתבייש להוריד את הפראק? ודאי שלא! בשביל זה לא צריך 'שיעורי' שמואל'... הוא בא לומר שכיון שהוא מרום זה מונע אותו מלהוריד את הפראק!

"לא מספיק להיראות בן תורה כשנמצאים בהיכלי הישיבות. אלא אף כשיוצאים מגבולות הישיבה, צריכים להיראות בני תורה! ראו בני שלמד תורה!

"אני נזכר בסיפור" - אמר המשגיח, והטעים שרבי שלום שבדרון זצ"ל היה אומר שכשנזכרים בספור באמצע דרשה צריך לספר אותו - "פעם חבירי ואני עלינו לאוטובוס. משום מה לנהג היה איזו טענה, ומיד החל לקנטר: האלוקים! האלוקים! וכו', זעק חלילה כלפי מעלה. אמרנו האחד לשני: 'ברוך ה' שכשהוא רואה אותנו הוא נזכר בקב"ה, כך צריך להיות 'ישראל אשר בך אתפאר!'.

שיעור מאלף בצימאון לתורה

תיאורו המרגש של תלמיד הגאון רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל על השיעור הראשון שלו בתחילת זמן קיץ תשכ"ח, תלמד אותנו מעט על צורת היציאה לבין הזמנים ועל ימי בין הזמנים עצמם...

בסוף זמן חורף עסקו השיעורים בסוגיא חמורה 'זקני דרום', סוגיא עמוסה בדיני טומאה וטהרה. בתחילת זמן קיץ שמחו האברכים לקראת הסוגיא הבאה, וכבר בסדר הראשון הכינו את הגמרא "יושב מנלן שפסול לעבודה..." רבי מיכל נכנס לשיעור והתעניין: "היכן אוחזים...?"

הציבור השיב באחת: "יושב מנלן..."

רבי מיכל התכופף לגמרא, הביט ועיין, ואמר: "נראה לי שלא סיימנו את כל התוס' האחרונים של 'זקני דרום'... הביט שוב בעמוד לאורכו ולרוחבו, ושוב הכריז: "הנה אנחנו אוחזים כאן, באמצע התוס' הזה..."

האברכים הביטו זה על זה בפליאה, כמה הם שמחו

בן ישיבה כמדד רשו

מרתק ומאלף: שו"ת גדולי ראשי הישיבות שליט"א בועידת סדר הכנה של דרשו
בבני ברק, שנערכה בסוף זמן הקיץ • מרנן ראשי הישיבות שליט"א מתייחסים ועונים
תשובות בהירות ונוקבות לשלל שאלות ונדונים מעולמם של בני הישיבות הגדולות:
הלבוש הישיבתי, זמן השינה, מה עושים בליל שישי, והמבט על 'שוק חברות'ות

התפתחות הדעת של האדם: "בן חמש למקרא, בן עשר למשנה, בן י"ג למצוות..." מהי התפתחות של דעת? 'דעת' ענינה אחריות. קטן לא יכול להיות שומר; גם אם הוא חכם גדול, אין לו אחריות. דעת היא שלטון השכל על הלב. החיבור של החכמה והלב הוא כוח הדעת. הסדר האמור הוא בהתפתחות של הדעת: בן חמש יש לו שכל ללימוד מקרא, בן י"ג יש לו דעת גמורה והוא חייב במצוות. אבל דעת להתחתן, עדיין אין לו.

המעבר משיבה קטנה לשיבה גדולה גם הוא סוג של התפתחות. כל התפתחות מחייבת אחריות. בחור עלול לטעות ולחשוב שבישיבה קטנה אמרו לו מה לעשות, ובישיבה גדולה זה 'הפקר'. וזה לא כך! אלא שעכשיו יש לו אחריות על עצמו יותר ממה שהיה קודם לכן. ישיבה גדולה זה לא הפקר. לא אומרים לו מה לעשות כי הוא כבר לא ילד קטן, אבל יש לו אחריות על עצמו.

בחור בישיבה גדולה, בעצם הגיע לגיל שיש לו אחריות על עצמו, עם הדעת שלו. ואם הוא בוחר נכון, הוא נהיה אחראי על עצמו. אם הוא בוחר הפקרות, אז הוא פורק עול; הוא לא התפתח באמת, והוא לא ראוי להיות בר דעת בישיבה גדולה. בחור שמכיר בזה שעכשיו הוא האחראי על התנהגות שלו, זה יכול להציל אותו. זה יסוד שחשוב לדעת.

והשבות אל לבבך

שאלה: כידוע, בדור הזה יש הרבה נסיונות, ויש הרגשה שהדרך להתמודד היא גם על ידי עיסוק רב יותר בענייני חובת האדם בעולמו, יסודות האמונה, ספרי הרמח"ל וכדומה - דברים שבעבר פחות דיברו

מידי שנה, קיים 'דרשו' בכנס סדר הכנה לבחורים העולים בשנה הבאה לישיבות הגדולות את הרב שיח' עם גדולי ראשי הישיבות שבו השתתפו הגאון הגדול רבי יהושע אייכנשטיין שליט"א ראש ישיבת יד אהרן, הגאון הגדול רבי ישראל בונים שרייבר שליט"א ראש ישיבת נתיב הדעת, והגאון הגדול רבי חיים פרץ ברמן שליט"א ראש ישיבת פוניבז', שהקדישו מזמנם היקר והשיבו בהרחבה לשאלות שנשאלו.

הרה"ג רבי בנימין בירנצווייג שליט"א, ר"מ בישיבת "אמרי משה" ומרבני 'דרשו', העלה שאלות מעולמם של בני הישיבות: היחס הנכון לחברה, כיצד לעמוד בנסיונות הדור והתקופה, האם בזמננו צריך ללמוד יותר מוסר ומחשבה, מה לומר לבחור שחושש שלא יעריכו אותו, מה היחס הנכון לסדר של ליל שישי, ועוד.

התפתחות הדעת

שאלה: כמדומה, שהדבר העיקרי במעבר לשיבה גדולה, הוא האחריות המוטלת על כתפיו של הבחור; בישיבה הקטנה יש מסגרת תומכת המכוונת את הבחור בכל דבר וענין, ואילו בישיבה גדולה הבחור נדרש להתנהל ולהחליט בעצמו: האם להתפלל בישיבה או בשטיבל, מתי להגיע לסדר, האם לשמוע שיחות מוסר, וכן הלאה. מדובר בהחלטות גורליות, ולא תמיד הבחור מודע לכך מספיק. איך אפשר להביא את הבחור להכרה הזו, שמהיום והלאה האחריות היא עליו?

הגר"י אייכנשטיין: במשנה באבות (פ"ה כ"א) יש סדר שלם של

הניסיונות נמצאים למטה באזור של הבהמה, והוא נמצא למעלה! בגמ' בפסחים (סח:) "אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא". ופירש": "שלמדתי תורה ונתרוממתי". בחור צריך להתרומם. זו העבודה. וזה נכון תמיד. ואחרי שהוא מתרומם, הוא ממילא עומד בכל הניסיונות.

שאלה: מה לומר לבחור שלא נמצא במצב של רוממות גדולה. לפעמים יש לו יצר הרע, ויש לו שאלות: מה התפקיד שלי? למה אני חייב כל הזמן ללמוד? איך אפשר לחזק את אלו שיש להם קצת נפילות?

הגרי"ב שרייבר: הכל לפי העניין. יש מצבים שכרגע אין עם מי לדבר. אבל אם יש על מה לדבר, אלא שכעת הבחור במצב שהוא לא מבין למה וכמה, אז אפשר לומר לו שיבוא בעוד שבועיים. ובינתיים שישב וילמד, שיהיה שקוע בלימוד, ושילמד מוסר, ואז כל השאלות ממילא יתנדפו.

כי כאמור, כשבחור נמצא במצב מרומם, הוא מסתכל אחרת על כל העולם ועל כל החיים. כשיש לו הנאה מדף גמרא, אז שום דבר לא יפתה אותו. וכשאין לו את זה, אז לא יעזור שום דבר. כמה שתדבר איתו, היצר הרע מגיע בשניה אחת והורס הכל.

שוא לכם משכימי קום

שאלה: שאלה נוספת בענין האחריות שיש לבחור. שאל בחור בן עליה שעולה כעת לישיבה גדולה: אמרו לי 'צריך לנצל את כל הכחות, ואז תצליח'. - מה השיעור של 'ניצול כל הכחות'? שלושה

עליהם בשיבות. האם אכן בימינו יש יותר מקום לעסוק בזה?

הגרי"ב שרייבר: זה נכון שהיום יש יותר ניסיונות, אבל השאלה היא איך מתגברים על הניסיונות. גם אם אדם לומד הרבה ספרי מוסר ומחשבה, זה עדיין לא מבטיח שיעמוד בנסיון כשיגיע לידי מעשה.

חז"ל אמרו "בעידנא דיצר הרע לית מאן דמדכר ליצר טוב". להבדיל אלף אלפי הבדלות, אריסטו היה גדול חכמי יוון העתיקה. פעם תפסו אותו באיזה מעשה מגונה, והוא אמר 'עכשיו אני לא אריסטו'... לימוד של ידיעות, ודברים גדולים ומרוממים, זה 'וידעת היום', אבל מ'וידעת היום' עד 'והשבות אל לבבך', המרחק הוא גדול.

הדרך שרבותינו הנחילו לנו בשיבות, כיצד להפוך לבחור מרומם באמת, בחור תורני, היא על ידי צורת הלימוד המקובלת, שכוללת גם לימוד המוסר ושיחות. בחור שקשור לתורה, קשור ליראת שמיים, הוא בחור מרומם. ואז הוא ממילא יכול להתגבר על הניסיונות.

הגמרא בחגיגה (טז ע"א) אומרת, שבני אדם דומים למלאכי השרת בשלושה דברים, ובשלושה דברים דומים לבהמות. כל אדם מורכב מ'מלאך' ומ'בהמה'. וכל החיים מתנהל מאבק מי יגבר על מי. לא יעזור כלום לומר לבהמה שכך נכון, וכך צריך. כשהחלק הבהמי הוא השולט, אז אין עם מי לדבר. אלא צריך שהאדם יהפוך להיות יותר מלאך. והדרך לזה היא כפי הסדרים שקבעו בשיבות: להיות שקוע בלימוד, בעיון, בבקאות ובמוסר, תפילות בשיבה. ואז בחור נהיה מרומם.

וכשבחור נהיה מרומם, הוא עומד בכל הניסיונות בקלות. כי

הרבה, הוא מתפלל הרבה, הוא נהנה מהתפילה.
הרבה פעמים באו אלי בחורים, גם בני עליה גדולים, ואומרים:
קשה לי, יש לי ראש טוב, ואני לא מנצל אותו מספיק. אבל האמת
היא שההרגשה הזו מגיעה מחוסר ידיעה. גם אדם שיש לו ראש טוב,
צריך לישון שמונה שעות. אותו בחור
רוצה לנצל את הראש 24 שעות, בלי
לישון. זה לא נורמלי!
ויש כאן נקודה נוספת שהיא עיקר
העיקרים: מי שחושב כל הזמן 'מה אני
עדיין לא', הוא לא יהיה שמח, והוא
לא יצליח. נכון שצריך לחשוב מה אני
עדיין לא, אבל הדבר הראשון הוא
לשמוח עם מה שאני כן! למדתי שורה
אחת גמרא, אני מאושר מזה! מלאכי
השרת היו מוכנים לוותר על כל מה
שיש להם בשביל ללמוד מימרא אחת
בגמרא כמו שהיא כתובה. מי שלא
יודע לשמוח עם מה יש, בסופו של
דבר מרגיש כל הזמן מסכן. אבל מי
ששמוח עם כל דבר שיש לו, אף פעם
לא מרגיש מסכן, ורק שואף ליותר:
אם אני כל כך שמח עם קצת, אזי
אלמד יותר אהיה הרבה יותר שמח!

תזכרו, הסוד הוא לדעת לשמוח עם התורה! מי שיועד לשמוח
עם מה שיש, יכול להתקדם. ואילו מי שכל היום חושב 'אני עוד לא
השגתי, ועוד לא הספקתי' - יהיה לו קשה.

הנאה מהלימוד

שאלה: יש כיום בישיבות סחף חברתי ללכת לישון מאוחר. יש

סדרים? להישאר בלילה עד מאוחר? איך בחור יכול לדעת אם הוא
ניצל את כל הכוחות שלו? כשהוא הולך לישון הוא מרגיש שאולי יש
לו עוד קצת כח, אבל מצד שני, מחר יש עוד יום...

הגרח"פ ברמן: אני זוכר שאבא
שלי, מרן הגאון רבי שלומק'ה זצוק"ל
בשעה שתיים עשרה וחצי בלילה
היה אומר: 'הראש כל כך פתוח, אבל
מחר זה גם יום. מחר זה גם יום'. והיה
הולך לישון. כשהייתי נער, סבא שלי
למד איתי את ה"ט"ז באהע"ז (סי'
כ"ה סק"א): בפסוק כתוב "שוא לכם
משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם
העצבים", מסביר ה"ט"ז: יש שני סוגים
של בני אדם - יש אדם שישן קצת ויש
לו הרבה שעות ביום ללמוד, אבל הוא
עייף. וכשאדם עייף, הראש לא יכול
לעבוד כמו כשהוא לא עייף. וזה לא
משנה אם הוא מרגיש את העייפות
או לא; המכונה היא אותה מכונה גם
אם לא מרגישים אותה.

ויש אדם שישן יותר, ויש לו פחות
שעות, אבל הראש שלו עובד מצוין.
ויכול להיות ששניהם משיגים אותו
דבר. וממילא אומר הפסוק: "שוא

לכם משכימי קום מאחרי שבת" - בשביל מה להרוג את הגוף, אם
אתה תשמור על גוף צלול, על גוף בריא, ויהיה לך את אותו דבר.

כדי שאדם יוכל לגדול, צריך קודם כל שיהיה לו כוח גופני. דבר
שני, שתהיה לו שמחה וחדוות חיים. בלי שמחה וחדוות חיים טבעית
ספונטנית, אדם לא יכול לגדול. אדם צריך שתהיה לו שמחה. מי
שלא היתה לו שמחה, לא גדל. בחור ששמוח, אז ממילא הוא לומד

נהנה בלימוד, יש לו סיפוק בלימוד, הוא לא צריך את זה. אם הוא לא מרגיש ש'קשה לו', אז ממילא הוא לא צריך 'להתפרק'.

ולכן הדרך להמנע מאותם פטפופים היא על ידי שהבחור ישמח בתורה שלו, ויהנה ויתחבר ללימוד. זה הפתרון האמיתי. אם אין אפשרות כזאת, יש רק עצה אחת: לומר 'המפיל' לפני שהוא יוצא מבית המדרש.

ובאמת צריך לדעת איך לשמוח ולהנות מהתורה. לדעת, אחת הבעיות הכי גדולות הוא שבחורים לא מתחברים. מדברים בלימוד באוויר, מעל השכל שלהם. חז"ל קבעו גילאים: בן חמש למקרא... ולפי התפתחות השכל, כך אדם יכול להבין. אומרים בבדיחה שרבי שמואל כל שנה 'יורד כיתה', פעם ר' שמואל דיבר לשיעור ג' בישיבה גדולה, והיום מביאים ר' שמואל כבר בכיתה ז'...

אבל זה מעל הראש של הבחורים. והתוצאה היא שבחורים מתרגלים לדבר בלי להבין מה שהם מדברים. אדם לא יכול להתחבר בלימוד אם הוא לא לומד לפי הרמה השכלית שלו.

היה לנו מגיד שיעור בישיבה - הגאון רבי ברל אייזנשטיין, תלמיד מובהק של מרן הגאון רבי נחום. הוא אמר שיעור א' בישיבה, והוא אף פעם לא הביא מדברי ר' נחום. כי ר' נחום זה בשביל למדנים גדולים. הבחורים הצעירים צריכים לשמוע את ר' נחום? היום הבחורים לא מבינים את זה. הם חושבים שצריך לדעת את ר' נחום. אבל האמת היא שדברים שלא ברמה שלהם, הם לא צריכים לדעת. הם צריכים לדעת את הקצות, את הפני 'הושע', לדעת איך ללמוד פשוט, איך לחשוב, איך להתחבר. ואז בס"ד יגיעו לעוד שלבים, ויבינו את ר' נחום, ויוכלו להגיע ליותר עומק בסוגיה. בחור שלומד לפי הרמה שלו, ומתחבר ללימוד ונהנה ושמח, לא יצטרך להתפרק בלילה.

כאלה שאצלם זה בכיוון חיובי, הם ממשיכים ללמוד עד מאוחר, והמחיר הוא העייפות במשך היום, אבל יש כאלה שאחרי הלימוד במשך היום, מתאספים בחדר ומתחילים לבלות בפטפופי סרק ונייעס. רבים מראשי ישיבות מעידים שזה אחד המחריבים הגדולים בבנייתו של בן עלייה. איזו עצה אפשר לתת לבחור שיצליח להתגבר ולעמוד איתן מול הלחץ החברתי השלילי הזה?

הגר"י אייזנשטיין: מה הסיבה שבחור רוצה לבלות בלילה? כי הוא מרגיש 'עול' בזה שהוא למד תורה, הוא מרגיש שזה קשה לו, שהוא כפה את עצמו. וממילא עכשיו הוא צריך להתפרק קצת. ואיך הוא מתפרק? הוא מדבר שטויות. אבל אדם שבאמת שמח בלימוד,

לדמותו של ה"חברה'מן"

שאלה: אני רוצה להמשיך לשאול בענין הזה: האם זה בעצם פתרון לכל הבעיות בתחום של החברה בישיבה? יש בחורים שהלחץ החברתי פוגע ומזיק להם; לאו דווקא בשעות השינה. בחורים נמצאים בישיבה גדולה כל היום ביחד. וכידוע זהו טבע של האדם להיות נמשך אחרי החברה. חברה זה דבר שנצרך לכל אדם. מהם הגבולות והגדרים בענין הזה?

הגר"י אייכנשטיין: ראשית כל צריך להבין את המושג של 'חברה'. במשנה באבות (א' וא') שנינו: "קנה לך חבר". המהר"ל אומר שחבר הוא לאו דווקא חבר בתורה. יש מושג של חבר. חבר טוב. אבל 'חברה' זה מושג אחר.

המסילת ישרים מסביר שהסיבה שאדם לא נזהר על מעשיו היא בגלל שהוא טרוד בפרנסה. מה מטריד בחור? מהם הטרדות של בחור? החברה - מה חושבים עלי, ומה יאמרו עלי.

והאמת היא שזה בחינם. מישוהו אמר פעם שהוא חיפש את אלו שמדברים עליו, ולא מצא... בחור כל הזמן חושש 'מה אומרים עלי'. באמת אומרים עליך? זה מטריד בחורים ובחינם. בחור שמרוצה מעצמו, יש לו סיפוק מהלימוד, לא צריך את כל הדברים האלה. זה סוג של נחיתות.

תהיה שמח בלימוד שלך, תקנה לך חבר טוב, או כמה חברים טובים; צריכים חבר טוב, זה חלק מההתפתחות של האדם. אבל זה לא קשור לכל המושגים האלה שצריכים 'חברה' לצורך בילויים. תהיה שמח בתורה שלך, אל תרגיש נחיתות, אל תחשוב כל הזמן מה הוא אומר עלי. תהיה מרוצה מעצמך, תלמד לפי הכוחות שלך, ולא תצטרך לחשוש מ'מה יאמרו עלי'.

הגר"ח פ' ברמן: אני לא רוצה לתת עצה, אלא רק לתת מידע. ואקדים דבר ששמעתי מהסבא מרן רה"י הגאון רבי דוד פוברסקי זצוק"ל בשם מרן רבי ירוחם המשגיח ממיר. הוא שאל: מי שולט בעולם, הטוב או הרע? אמר רבי ירוחם: הטוב שולט בעולם! והראיה,

שכאשר יש לווייה, האם שמעתם פעם שמספידים את הנפטר ואומרים שהוא היה מושחת, היה אכזר, וכדומה? לא. מחפשים את הטוב. זו הוכחה שבתוך האדם עדיין קיימת הכרה ברורה שהרוע זה לא טוב, והטוב זה טוב. וזה עצמו ביטוי לכך שהטוב שולט.

עכשיו תשמעו מידע חשוב. אני ראיתי במשך השנים אלפי בחורים, ונשאלתי בבירורים לשידוכים של אלפי בחורים, ומעולם לא היה מצב שאם הבינו שהבחור הוא 'מצליח בחברה', אז רצו אותו. להפך, מחפשים ורוצים את מי שלא עושה

את השטויות האלה. וזה לא רק ההורים, אלא גם החברים. כולם

בעצם לא מעריכים את מי שמבלה ומפטפט. כל אחד בתוך ליבו יודע את זה. לפעמים בשיעור א' בחור עוד נראה לו שהוא 'בחור לעניין' עם הדברים האלה. אבל כשמגיעים לשיעור ג', 'בחור לעניין' הוא מי שלא בליין, מי שלא פטפטן.

סוף הכבוד לבוא

שאלה: ישנה תופעה מצויה: בחור למד בישיבה קטנה והיה רגיל שהוא מהבחורים המצויינים והבולטים. כעת, הוא מגיע לישיבה גדולה מצויינת, ושם יש המון בחורים מוכשרים ומוצלחים שמגיעים מיישובות נחשבות ומפורסמות. בחור אמר לי פעם: אני מרגיש כמו עלה נידף... איך להדריך את הבחור שלא ישבר מזה?

הגר"ב שרייבר: ההסתכלות

האמיתית היא אחרת לגמרי. הדבר הראשון שחשוב לזכור הוא

תשמעו מידע חשוב. אני ראיתי במשך השנים אלפי בחורים, ונשאלתי בבירורים לשידוכים של אלפי בחורים, ומעולם לא היה מצב שאם הבינו שהבחור הוא 'מצליח בחברה', אז רצו אותו. להפך, מחפשים ורוצים את מי שלא עושה את השטויות האלה

כך שאמנם אותו בחור אולי לא מרגיש את הכבוד שהיה לו בישיבה קטנה, אבל זה דבר בריא. אי אפשר לחיות כל החיים רק מכח טפיחות על השכם. צריך לעבוד.

אבל האמת היא שכל מי שנמצא בסביבה שלך יודע להכיר אותך, ויודע בדיוק מה אתה. ובפרט כשיש לך קבוצת חברים שהם ביחד איתך, הם יודעים להעריך אותך.

וצריך לדעת עוד דבר שרבותינו הזכירו כאן קודם. אף אחד לא באמת חושב ומדבר עליך. והראיה, שגם אתה לא מתעניין באף אחד... היחידים שמתעניינים בכולם, הם הר"מ, המשגיח, ראש הישיבה, והם יודעים להעריך אותך. אבל אצל הבחורים, אתה לא מעניין אף אחד,

כמו שאף אחד לא מעניין אותך. תמשיך לעבוד ברצינות ותראה שיהיה לך את המעמד שלך, ובס"ד תצליח להגיע לאן שאתה יכול.

שהצוות יודע את מי להעריך. כל אחד שהוא ר"מ בישיבה יודע להעריך מי בחור טוב, מי בחור מצוין, ובלי קשר לכישרונות.

אבל זה לא רק הצוות. זה גם בחברה בישיבה. יכול להיות שבתקופה הראשונה יש באמת בלבול ובלגן, אבל עם הזמן לומדים להכיר כל בחור. גם בישיבות שהן גדולות מבחינה מספרית, עם הזמן מתפתחות כמה קבוצות, ובתוך הקבוצה שלו יכירו אותו ויעריכו אותו. זה לא נכון שבחורים שהם יותר מוכשרים ויותר 'מפציצים', אז בחורים יותר מעריכים אותם. יכול להיות שיותר מקנאים בהם, ואולי אפילו שונאים אותם - לא מעריכים אותם יותר! מעריכים את הבחורים

הרציניים, את אלו שבאמת עושים שטייגן. וכשמגיעים ל'שוק חברותות' אז אפשר לראות את מי מחפשים ואת מי רוצים.

מעריכים את הבחורים הרציניים, את אלו שבאמת עושים שטייגן. וכשמגיעים ל'שוק חברותות' אז אפשר לראות את מי מחפשים ואת מי רוצים

איש לא נזוק מחברותא לא מוצלחת!

שאלה: הראש ישיבה הזכיר את הענין של חברותות. יש בישיבות הגדולות מושג של 'שוק חברותות'. זה דבר שיש בו בעיה מסוימת: 'שוק חברותות' כשמו כן הוא - מתנהל כמו בשוק, "כל הקודם זוכה", הרבה פעמים יש בחורים יותר עדינים ובלי 'מרפקים', שלא הצליחו באותה שעה להסתדר עם חברותא ששמחים בו, ולפעמים הם נשארים בצד בהרגשה של החמצה. מה אומרים להם?

הגרח"פ ברמן: אחד האיזמים הכי גדולים שיש על כל אדם בכל גיל שהוא, זה כאשר הוא נמצא במצוקה וקורה משהו והוא חושב שזה סוף העולם. בן אדם צריך להתרגל להיות בסבלנות. הדברים שעכשיו נראים לך סוף העולם, עוד שבועיים לא ייראו לך סוף העולם. לא קרה עדיין שבחור שלא הצליח עם חברותא נהיה לו מזה נזק בלתי הפיך. מה שכן עלול לגרום לנזק זה אם הוא יחשוב על עצמו במשך חודשיים או חצי שנה 'אני בבעיה, אני לא בסדר'. עצם התפיסה הזאת באמת יכולה לעשות לו נזק גדול.

לגופו של ענין, האמת היא ברורה וחדה: לא החברותא קובעת את ההצלחה שלך בלימוד. מאיפה אתה יודע אם יותר טוב בשבילך חברותא שבה אתה מסביר, או יותר טוב החברותא שבה אתה שומע? מאיפה אתה יודע? הקב"ה מסדר הכל, הוא מסדר לך אוכל ושתיה, והוא מסדר לך גם חברותות.

זה דבר שחשוב לדעת אותו בחיים. מי שחושב על עכשיו, ומבחינתו אם עכשיו זה לא מסתדר אז זה סוף העולם, באמת יהיה לו מאוד רע. פגשתי בהרבה בחורים שעברו כל מיני שינויים, ופחדו מה יהיה אתם. אמרתי להם: פעם הבאה שאתה בודק את עצמך אם הצלחת או לא, זה רק בסוף הזמן הבא, תבוא אליי ואז נחשוב. אם אתה תחשוב פעם אחת באמצע הזמן, 'אני מצליח או נכשל', אז אתה לא תצליח. המדידה היא לא בכל רגע.

בן אדם גם לא גדל בכל רגע. תחשבו, ילד בן שלוש עשרה גדל מהר, אבל אם הוא יסתכל כל רגע

ויבדוק אם גובה או לא, הוא יחליט שהוא לא גבה כלום ונשאר נמוך... מתי הוא כן יכול למדוד את עצמו? פעם בחצי שנה. בענין של גובה, זה לא כל כך נורא אם יחשוב שהוא נמוך ובסוף יגלה את הטעות, אבל אדם שיחשוב על עצמו שהוא לא מוצלח, זה יכול להזיק לו.

אני אומר מתוך ניסיון: עוד לא היה בחור שניזוק בטווח יותר ארוך, בגלל חברותא שלמדו אותו בזמן מסוים. אבל כן היו בחורים שניזוקו מזה שהם הרגישו "אני בעייתי ואני לא בסדר".

לגבי השוק חברותות, רק באותו יום נראה סוף העולם. אבל אם תצליחו לבדוק את זה אחר זמן, תגלו שזה כלום. הכל דמיונות. בחור חושש: 'אולי יש לי עכשיו חברותא פחות נחשב, אז בגלל זה לא ירצו אותי בזמן הבא'. אין דבר כזה. אבל אתה תרגיש לא טוב עם עצמך, אז לא ירצו אותך בזמן הבא.

שאלה: בענין הקימה בבוקר, בישיבה קטנה מעירים לבחור שלא מגיע לתפילות. בישיבה גדולה זו כבר אחריות של הבחור. והרבה פעמים הוא ממשיך לישון... מה העצה לקום בזמן?

הגר"י אייכנשטיין: יש אימרה ידועה: כשרבקה ראתה את יצחק בפעם הראשונה היא נפלה מעל הגמל. מדוע? יצחק התפלל אז מנחה. והרי אברהם תיקן שחרית ויצחק תיקן מנחה. רבקה לא ידעה שהוא תיקן מנחה, וממילא חשבה: החתן שלי מתפלל שחרית בזמן של מנחה. זה החתן שנותנים לי?..

אבל זו לא בדיחה. אין לתאר כמה גירושין קרו כתוצאה מקימה מאוחרת של הבעל. האשה קמה מוקדם לעבודה, כדי שהבעל יוכל ללמוד, והוא ממשיך לישון. ואם בישיבה חיים חיי הפקר, הולכים לישון מתי שרוצים, וקמים מתי שרוצים, אז מה חושבים שיהיה? שמשנתנים ביום אחד? אם בחור אין לו שום שליטה עצמית, מה יהיה אחרי החתונה שלו? זה מעשים בכל יום, שממשיכים לישון, וזה אסון!

בחור צריך לדעת לקחת אחריות על עצמו. זמן הוא זמן. צריך לקום, בחור צריך להיות קצת שולט בעצמו. אני אומר תמיד לבחורים, אתה רוצה שאשתך תיפול מהגמל? קח אחריות על עצמך. תקום בזמן!

מותר האדם מן הבהמה

שאלה: בנושא אחר, השתרש מושג בעולם הישיבות שבלייל שיש הולכים לאכול מאכלי שבת. רוצים להרגיש שחרור. כמובן בני עליה רבים מתנזרים מהדבר הזה. וידוע שמרן רבי גרשון זצוק"ל אמר על התופעה הזאת שזה 'גיהנום'. שאל אותי בחור: "עד

כדי כך? לאכול צ'ולנט בלייל שיש זה גיהנום?" **הגר"ב שרייבר:** שואלים מה רע בלייל שיש, בצ'ולנט וכל מיני דברים כאלה. האמת, שהתשובה היא מילה אחת בלבד: פו! זהו.

ונסביר קצת את התשובה. אין שום בעיה בלאכול צ'ולנט בלייל שיש, אבל מה דחוף לך? מה דחוף לך צ'ולנט בלייל שיש? מה יקרה אם לא תאכל? אתה רוצה להרגיש שיש לך עולם הזה. אם אני אביא

לגופו של ענין, האמת היא ברורה וחדה: לא החברותא קובעת את ההצלחה שלך בלימוד. מאיפה אתה יודע אם יותר טוב בשבילך חברותא שבה אתה מסביר, או יותר טוב החברותא שבה אתה שומע? מאיפה אתה יודע? הקב"ה מסדר הכל, הוא מסדר לך אוכל ושתיה, והוא מסדר לך גם חברותות

בפרשת נח מסופר על שם ויפת שכיסו את נח. שניהם קיבלו שכר, יפת קיבל שכר שכשיהרגו את כל הגויים בגוג ומגוג, אז יקברו אותם באדמה. אבל שם שהתאמץ יותר, קיבל שכר ללבוש ציצית. מה ההבדל בין קבורה לציצית?

יש שני שמות לבגד: לבוש וכסות. 'כסות' מלשון לכסות, ו'לבוש'

מלשון להלביש. כמו שהרה"ר' בונים הזכיר, אדם מורכב מגוף ונשמה. מי שאצלו הגוף זה 'עולם הזה', אז הוא צריך לכסות, הוא מתבייש בגוף. אבל שם לא כיסה, אלא 'הלביש'. כי אצל נח שהיה צדיק תמים, אין מה להתבייש ולכסות. אבל כן צריך 'להתלבש' בשביל שכולם יראו שהוא לא גוף אלא מלאך. מי שרואה אותו בלי בגדים יכול לחשוב 'מותר האדם מן הבהמה אין'. בעל חי אף פעם לא מתלבש.

הקב"ה בתורתו קבע לכהן גדול בגדים מיוחדים. זאת אומרת שגם אצל עצמו וגם אצל אחרים, כל הזמן ייראה שהוא רוחני ולא גשמי, שהוא

בן עליה ולא מישהו פחות. בדומה לזה, גם בשבת קודש צריכים להחליף לבגדי שבת. על ידי זה אדם מרגיש: עכשיו אני יהודי של שבת. בלי בגדי שבת זה לא שבת.

יפת בא לכסות את אבא שלו. שלא ייראה גוף כזה. אז השכר שלו שכשהוא יתפוך לנבלה, גם אותו 'יכסו' ויקברו באדמה. אבל שם בא 'להלביש' את אביו. אז הוא זכה שהבגדים שלו יהיו תרי"ג מצוות. מה זה אומר ציצית? הלבוש שלי כשרואים אותי, רואים תרי"ג מצוות.

לבוש זה דבר שמשפיע מאוד. אם אתה רוצה להיראות בן תורה, שכל מי שיראה אותך יראה שאתה נראה במצב כמו בתפילה, אז החיצוניות משפיע על פנימיות. אבל אם לא אכפת לך להיראות אחרת, אז זה גם ישפיע עליך לכיוון השני.

אמי סיפרה לי שהיא ראתה פעם את מרן החזון איש שישב במרפסת של הבית ולמד, ואחותו, הסבתא שלי, אשת מרן הסטייפלר, הביאה לו כוס תה למרפסת. אז הוא אמר לה: מה אני, ציפור?

מה הכוונה? בגמרא כתוב שמי שאוכל ושותה בשוק פסול לעדות. איזו עבירה הוא עשה? הוא לא עשה שום עבירה, אבל הוא דומה לכלב, וכלב לא נאמן. זה מה שכתוב בגמרא. החזון איש היה כל כך גדול, שכל דמיון לצורה של בעל חי היה אצלו מופקע. הוא הרגיש שכזה דבר יכול לפגוע בעדינות, יכול לפגוע ב'מלאך'.

בחור שמתלבש כמו בן תורה, זה מזכיר לו שהוא בן תורה, בן ישיבה, בן עולם הבא. כולנו צריכים להרגיש שאנחנו בני עליה, ולא לשכוח זאת. וכשלא נשכח את הדבר הזה, אז נגדל!

לך לחם עם גבינה, לא תרצה. אתה רוצה צ'ולנט. אז אם אחד אוכל בחדר, בבית, נו מילא. אבל כשמתיישבים קבוצה שלמה ביחד וזוללים - אין תיאור מתאים אחר לאכילה הזאת. אתה לא אוכל כי אתה רעב. זו זלילה. והם מתיישבים לזלול ביחד - זה צורת בהמה, זה לא צורת אדם. זה ההבדל בין אדם לבהמה. אדם אוכל ובהמה זוללת. מה רע בלזלול? לא רע שום דבר.

היה פעם בחור, לא אצלו בשיבה, שהיה הולך לשחק הרבה כדורגל. זרקו אותו מהשיבה. הוא בא אליי, הכרתי את אבא שלו, וביקש אולי אני מוכן להמליץ שיקבלו אותו בחזרה. תוך כדי הדברים הוא אומר לי, איפה כתוב שאסור לשחק כדורגל? אמרתי לו: לא כתוב. מותר. אבל אמרתי לו: למה אתה נהנה מכדורגל ואני לא? בגלל שזה תלוי באופי. אחד שיש לו אופי של סוס, הוא נהנה מלבעוט, אחד שיש לו אופי יותר שכלי, נהנה מדברים אחרים. אם בחור יקום בוקר אחד ויגלו שהוא הפך להיות סוס,

יזרקו אותו מהשיבה. זרקו אותך מהשיבה כי פה זו לא אורווה. ואין פה מקום לסוסים. אין עבירה להיות סוס.

ללכת לאכול צ'ולנט בליל שישי, זה להיות בהמה גסה. ללכת כל ליל שישי לזלול זה לא עבירה, אבל זה בעל חי. מזה אתה חי וזה מה שמעניין אותך. אחרי שבוע שלם שכביכול ישבת ולמדת, אז קבוצה יושבים וזוללים ביחד.

הלכתי פעם ברחוב באמצע הלילה בליל שישי. ניגש אלי אחד ושאל אותי: אתה יודע איפה מוכרים פה צ'ולנט? אמרתי לו: אני יודע. איפה? אמרתי לו: אתה רעב? בוא אליי הביתה, תקבל כל מה שאתה רוצה, ואני לא לוקח ממך גרוש. הוא אמר: לא, אני צריך צ'ולנט. אמרתי לו: אני לא אומר לך... אז הוא אמר: מה עם חסד?... אני לא מבין, וכי אני אעזור לך להיות בהמה? חסד חדש... זה בסך הכל תכונה בהמית, לאהוב לזלול. כששואלים מה רע בלהיות בהמה, באמת אין לי תשובה.

מאני מכבדותא

בנושא הלבוש הישיבתי, ידוע שפעם היה מושכל ראשון שלא יוצאים בלי כובע וחליפה. אבל נדמה שההרגשה הזו שהלבוש מכבד את האדם, קצת קהתה כיום. איך מסבירים את העניין הזה באופן שיתקבל אצל הצעירים?

הגרח"פ ברמן: לפני התשובה, צריך להקדים עוד שאלה: האם בחור מרגיש כבוד בלהיראות בן ישיבה? אם לא, אז צריך לחשוב מה לעשות כדי להגיע להבנה שאין כבוד אלא תורה, אבל מי שכן מרגיש בזה כבוד, ממילא צריך לרצות להתלבש כמו בן תורה.

יהיו בעיניך כחדשים

יעקב א. לוסטיגמן

המסד ועד הטפחות.

בשורות הבאות נסקור בפני הקורא מקצת מן השינויים שבוצעו בתקופה האחרונה, לחיזוק ושדרוג הקשר בין 'דרשו' ובין נבחני ולומדי התוכניות השונות.

איחוד מכתבים

לאחר שבמשך השנים היו נבחני 'דרשו' מקבלים מכתב ייעודי לכל תוכנית עם הציון שלהם בחודש האחרון, ומי שנבחנו במספר תוכניות קיבלו מכתב נפרד על כל תוכנית, בוצע רה ארגון של כל מערך הדיזור, והוכנסו שדרוגים משמעותיים בתוכנה.

התוצאה שהושגה היא מכתב בנוסח חדש ומכבד, אותו מקבל כל אחד ואחד מנבחני 'דרשו', עם ריכוז המידע ופירוט מלא של כלל התוכניות בהן הוא משתתף והציון שקיבל בכל אחד מהמבחנים

הנבחנים הוותיקים ב'דרשו' כבר שמו לב, אבל לא הבינו עד כמה זה משמעותי. המעצמה התורנית הגדולה בעולם, יצאה באחרונה למהלך כללי של התחדשות והתרעננות, על מנת להשביח ולשדרג את מפעלותיו הכבירים של 'דרשו', ולהנגיש את תוכניות הלימוד וכללי המבחנים, אל הלומדים והנבחנים די בכל אתר ואתר.

כארגון שפועל בקרב בני התורה זה למעלה מחצי יובל שנים, ובקרב העם שבשדות למעלה מ-30 שנה באמצעות ארגון 'אחינו' זרוע הקירוב של 'דרשו', צבר הארגון ניסיון רב בניהול תוכניות הלימוד ופעילות ענפה להרבצת תורה בארץ ובעולם.

ובכל זאת, רוח ההתחדשות שמלווה את 'דרשו' מאז הקמתו ועד עצם היום הזה, הובילה את הארגון לצאת למהלך נרחב וכולל של התחדשות בכל התוכניות, המסלולים והאגפים של הארגון, מן

תנופת התחדשות והתרחבות במעצמה התורנית 'דרשו', לתועלת כלל הלומדים והנבחנים בתוכניות הלימוד השונות, במגוון מקצועות התורה • תתחדשו!

כעת חודש הקונטרס, עבר עיצוב ועימוד מחודש, ומכאן ולהבא יקבלו הנבחנים את הקונטרס החודשי בעיצוב מרהיב ומאיר עיניים, שיקל עליהם להשתמש בו ושדרג את חווית הלימוד בעזרתו. גם גודלה של החוברת שונה כדי להתאים לאופן שיהיה נוח יותר לשימוש הלומדים.

העיצוב המחודש הנו בבחינת 'דבר בעתו מה טוב', משום שהוא הגיע במקביל לריבוי שורות הלומדים בתוכנית, עם הצטרפותם של עשרות כוללים חדשים לתוכנית 'חבורת ש"ס'.

יריד קבלת התורה

שבוע הספר התורני קיבל פנים חדשות ומושגים חדשים, עם המצב המיוחד שנערך השנה למכירת ספרי 'דרשו'. ה'משנה ברורה' במהדורת 'דרשו' עם פירוש 'ביאורים ומוספים' שכבש את עולם התורה כולו, 'יצירת הפאר' שלחן ערוך' במהדורת 'דרשו' ספר 'דרש על מסכת אבות - שהפכו אבן יסוד בכל בית יהודי ונמצאים בשימוש תדיר על ידי דרשנים ומגיידים בארץ ובעולם ועוד ועוד.

לראשונה יצא 'דרשו' במבצע ספרים עולמי, שלא הוגבל רק לגבולות ארץ ישראל, ואפשר ליהודים מכל רחבי העולם לקנות את ספרי 'דרשו' ולקבל אותם במשלוח לביתם, במחירים מוזלים, באמצעות ממשק דיגיטלי עולמי שנבנה במיוחד עבור 'דרשו' ומאפשר רכישה מכל מקום.

הספרים עצמם נמכרו בהנחות חסרות תקדים, כדי להגדיל תורה ולהאדירה, ואכן רבבות ספרים נמכרו באותו שבוע, מכל רחבי העולם היהודי.

דרשו כארד

על פי הוראתם של רבותינו גדולי הדור, ב'דרשו' נוהגים שלא לתת מלגות כספיות לבחורי החמד הנבחנים בתוכניות השונות. במקום זאת, המלגות ניתנו לאורך השנים בדמות תלושים וכרטיסי זיכוי לרכישת ספרים.

כעת יוצא 'דרשו' במהלך נרחב, בו כל בחור הנבחן ב'דרשו' מקבל 'דרשו כארד' אישי - כרטיס מגנטי נטען, לרכישת ספרים ברשת 'ספרי אור החיים'. הכרטיס מעוצב וממותג בסגנון 'וקרתי', כדי לכבד את לומדי התורה נבחני 'דרשו', ומדי חודש בחודשו הוא ייטען באופן אוטומטי, בהתאם לגובה הציון של הבחור על המבחנים שערך.

שערך בחודש החולף, כמו גם שקלול של המלגות להן הוא זכאי. לא זו בלבד, אלא שמעתה יופיעו תזכורות חשובות על גבי המעטפה, כמו ציון זמני ומועדי עריכת מבחני כניסה לתוכניות 'דרשו' השונות ועוד, כך שכל נבחן יוכל להיחשף למידע ולפעול בהתאם.

חבורת ש"ס

לומדי תוכנית 'חבורת ש"ס', הורגלו לקבל קונטרס חודשי עם 'מראי מקומות' על הדפים הנלמדים באותו החודש במסגרת התוכנית, כשהמנצח על המלאכה הוא מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א, שמכוון את עריכת ה'מראי מקומות', כדי להפיק מלימוד זה תועלת מקסימלית, שיהיה הלימוד עיוני ויסודי ככל האפשר.

לבקשת רבים מנבחי 'דרשו' וקוראים גיליון 'לקראת שבת' מבית 'דרשו', גייסנו מחדש את הפעיל הנמרץ רב פעלים לתורה, הרה"ח ר' אהרן כהן, שחזר לראיין את נבחים תוכנית 'קנין ש"ס', הנבחים על הש"ס כולו במסגרת התוכנית.

בחדש ניסן האחרון נבחנו חברי 'קנין ש"ס' על כ-2,000 דפי גמרא, ובעז"ה בחודש תשרי הם ייבחנו על קרוב ל-2,200 דפים, וכך ילך המספר ויגדל עד שייבחנו על הש"ס כולו בחדא מחתא.

בשיחות שהרב כהן מקיים עימם, מקבלים קוראי 'לקראת שבת' הצצה לעולמם המיוחד של השקדנים המופלאים הללו, שכל אחד ואחד מהם סבא שלא יצליח לדעת אפילו לא חצי ש"ס והנה הם מתקרבים לידיעת הש"ס כולו, ורבים מהם כבר נבחנו על הש"ס כולו, יותר מפעם אחת - הודות להתמדה והשעבוד המלא שהם משעבדים את עצמם ללימוד על פי סדר תוכנית 'קנין ש"ס' מבית 'דרשו'.

מעניין לציין שרבים מנבחי 'קנין ש"ס' כיום, סיפרו שהם החליטו להיכנס לתוכנית ולהיבחן על הש"ס לאחר שקראו את הראיונות של הרה"ח ר' אהרן כהן עם נבחי 'קנין ש"ס' במחזורים הקודמים, והשתכנעו ש"לא בשמים היא".

קנין ירושלמי

מספר הנבחים בתוכנית 'קנין ירושלמי' השליש את עצמו במבחים של חודש תמוז, לאחר שבחודש סיוון סיימו לומדי התוכנית את מסכת עירובין, והתחילו ללמוד מסכת פסחים. ב'דרשו' הובילו קמפיין נרחב לעידוד ההצטרפות ללימוד הירושלמי, כולל פנייה אישית לכל אחד מנבחי התוכנית מאז היוסדה ועד כה, וכן הפצה נרחבת של תדפיס מהתלמוד הירושלמי בהוצאת 'עוז והדר', כדי לאפשר ללומדים להתחיל בלימוד עד שיתארגנו עם רכישת תלמוד ירושלמי.

המקפיץ הוכתר בהצלחה, וכאמור מספר הנבחים הוכפל פי שלושה בסייעתא דשמיא.

לצד שליחת המכתבים המודפסים לנבחים, הקים 'דרשו' מערכת דיוור דיגיטלי מתקדמת ומושקעת, הכוללת את כל לומדי ונבחי 'דרשו' בעבר ובהווה. כל נבחן מקבל את המידע על הציון והמלגה המגיעה לו, הישר אל תיבת הדואר האלקטרוני, לצד הודעות חשובות נוספות, על תוכניות הלימוד, מועדי כניסה וקבלה לתוכניות אלו ועוד. מערכת הדיוור משמשת גם להנגשה של חומרי לימוד לתועלת הלומדים והנבחים, לוחות לימוד, מועדי מבחים ועוד.

קו התוכן

קו התוכן של 'דרשו', הוזנק גם הוא קדימה, ועבר רה-ארגון של כלל השיעורים והתוכניות המוקלטים בו. שלוחות הלימוד סודרו בסדר חדש, שלוחות כפולות נמחקו, אוחדו או צומצמו, הוכנסו אופציה משודרגת לקבלת תזכורות יומיות לפי בחירת המאזין והוכנסו שיפורים רבים, שכל החפץ יוכל להתרשם מהם בחיגור לקו התוכן שמספרו 077-2222-666 או 4992*.

כמו כן הושק שירות חדש של הודעות קוליות לנבחים, כולל תזכורות על קיומו של כל מבחן בתוכנית בהם נבחים, וכן עדכונים מיוחדים לפי הצורך והעניין.

שגרירי דרשו

האחראים על למעלה מ-700 מוקדי הבחינה של 'דרשו', הם למעשה 'שגרירים' של הארגון, ומתווכים בין הנבחים לבין 'דרשו'. עם זאת, חלק מאותם 'שגרירים' לא בקיאים די הצורך בתוכניות השונות ובכללי ההשתתפות, ולכן אנחנו משקיעים מאמץ מיוחד בעדכון ה'שגרירים' ובהכוונתם.

לשם כך הוכן טופס מיוחד עם הסברים כלליים ופרטניים על התוכניות השונות, וכן נערכים מיזמים מיוחדים עבורם עם הגרלות על ספרי 'דרשו', בשווי כולל של אלפי שקלים, כמו"כ הוקם קו עדכונים מיוחד כדי לאחד אותם ולהעניק להם את הכלים הנדרשים כדי לעמוד ולשרת את קהל הנבחים בכבוד הראוי ולהעניק להם את המידע לפי בקשתם.

הבשורה גדולה במיוחד עבור לומדי 'דף היומי' - בבל' המעוניינים להיבחן ב'דרשו' ולקבל מלגות, לאחר שהתוכנית הייתה סגורה להצטרפות מאז תחילת המזור הנוכחי של 'הדף היומי', בשנת תש"פ. התכנית נפתחת כעת למועד כניסה' חריג, במיוחד לכבוד תחילת לימוד סדר 'קדשים' בדף היומי.

הלוח של דרשו תשפ"ו

לוח השנה המיוחד שיהיה בכיסו של כל 'דרשו איד' הופק בימים אלו בהשקעה מרובה, הלוח יופץ במבחן שיערך בי"א אלול בכל מוקדי הבחינה ברחבי הארץ, כמו"כ ישלח בממשקים הדיגיטליים לרבבות הנבחרים. בלוח יכללו מועדי הבחינות, ההספקים היומיים והחודשיים, וכל המידע הנדרש ללומדים והנבחרים ב'דרשו'.

יסוד היסודות

ההכנות ב'דרשו' כבר בעיצומן, לקראת יומא דהילולא של רבן של כל בני הגולה מרנא רבי ישראל מאיר הכהן הגדול מראדין, רבינו בעל ה'חפץ חיים'.

הקשר המיוחד של 'דרשו' עם מרנא ה'חפץ חיים' ומורשתו, הוא מן המפורסמות, ולמעשה דמותו המאירה של החפץ חיים היא יסוד הסודות של 'דרשו' ומפעלותיו הכבירים.

רבים מלומדי 'הדף היומי בהלכה', המבוסס על המשנה ברורה - ספרו הבולט והמשפיע ביותר של ה'חפץ חיים' - משתתפים בתוכנית לימודי המוסר כהשלמה, ועוסקים בקביעות בכל ספריו האחרים, כך שאחת לשבע שנים הם מסיימים לא רק את ששת חלקי המשנה ברורה, אלא גם את כל שאר ספריו של ה'חפץ חיים', כשלשם כך 'דרשו' אף מוציא לאור בתמידות את ספריו הפחות נפוצים.

כמו כן יזם 'דרשו' לפני שנים מסורת הנוגהת עד עצם היום הזה, במסגרתה בכל שנה ושנה אלפי רבבות תלמידים ולתמידות במוסדות החינוך החרדים בכל רחבי הארץ והעולם עוסקים ביום ההילולא במשנתו של החפץ חיים, לומדי שתי הלכות מתוך המשנה ברורה שב'דף היומי בהלכה' באותו היום, קטע מספר 'שמירת הלשון', אומרים פרקי תהילים, ומסיימים בתפילה נרגשת להצלת ולישועת כלל ישראל בזכות הגדולה של מרנא בעל ההילולא. בימים אלו שוקדים ב'דרשו' על הפקה חסרת תקדים של תכנית מיוחדת שתשודר לרבבות התלמידים בתלמודי התורה והתלמידות בתי החינוך.

ינצל העולם

כל החידושים, השדרוגים והמבצעים, נעשים במטרה אחת ויחידה - להרבות עוד ועוד תורה בעולם, להוסיף זכויות בתקופה שבה יש הרוצים להחריב ולהיאבק בעולם התורה. זאת, מתוך אמונה יוקדת ונאמנות מלאה לקביעה ש"בזכות התורה ולומדיה ינצל העולם".

קמפיין רחב ומושקע במיוחד התנהל בארץ ובעולם היהודי כולו, לעידוד הצטרפות לתוכנית 'עמוד היומי', עם תחילת לימוד מסכת פסחים, בחודש תמוז.

הקמפיין התנהל בשלל שפות, ובסגנונות ומתאמים לכל מדינה ומדינה, כשבמקביל נעשתה פעילות אדירה לפתיחתם של יותר מ-300 שיעורים, בנוסף לכ-600 השיעורים הפעילים שהיו קיימים עד כה.

בנוסף, 'דרשו' הדפיס קרוב ל-100 אלף עותקים של גמרות מסכת פסחים עם ביאור 'שפה ברורה' מבית 'עוז והדר', ופירוש 'עיון העמוד' מבית 'דרשו' - ואלו חולקו חינם בכל בתי הכנסת, ובמוקדי חלוקה ענקיים ברחבי הארץ, כדי שכל יהודי שרוצה ללמוד 'עמוד היומי' יוכל להתחיל מיד, בלי להירשם ובלי להמתין עד שהחוברת תגיע אליו בדואר.

בנוסף נעשתה הפצה נרחבת של עלונים וחומרי הסברה, כדי להסביר את צורת הלימוד בתוכנית, ולהכניס עוד ועוד יהודים למעגל ההפסקים התמידיים והלימוד העקבי כולל חזרה, שינון ועמידה בכור המבחן.

מתנה בהפקה מיוחדת נשלחה למגידי השיעורים, בהשקעה של מאות שקלים לכל מגיד שיעור, לצד שדרוג מערך הפרסום של השיעורים, בסביבת קיומו של כל שיעור, והרחבת המעטפת שמעניק 'דרשו' לכל שיעור ב'עמוד היומי'.

בין הזמנים זה הזמן

מתוך הבנה שלומדי 'דרשו' לא עוצרים גם בימי בין הזמנים, וממשיכים ללמוד לפי קצב התוכניות השונות על הש"ס הבבלי והירושלמי, משנה ברורה והלכה ושאר מקצועות התורה, נערך הארגון בהתאם עם תגבור משמעותי של מוקדי הבחינה והוספת מוקדי בחינה נוספים, בערים וביישובים אליהם יוצא הציבור החרדי כדי לנפוש בימי 'בין הזמנים' - תחת הסלוגן הסוחף 'בין הזמנים זה הזמן'.

המוקדים המיוחדים של 'בין הזמנים' יפעלו מספר שעות גדול יותר באופן משמעותי לעומת המוקדים הרגילים, ביום שישי הקרוב, י"ד אב תשפ"ה החל מהשעה 10 בבוקר ועד לשעה 14.30 בצהריים, ובמסגרתם ניתן יהיה להיבחן בכל תכניות הלימוד של 'דרשו'. המוקדים של ימי בין הזמנים פרוסים בכל מקומות הנופש של הציבור החרדי: בעיה"ק צפת, אתרא קדישא מירון, עיה"ק טבריה, חיפה, נתניה, אשדוד, רכסים, יסודות וקוממיות.

אלול

תכונה רבה במשרדי ב'דרשו', והיערכות מוגברת במוקדי הבחינה השונים, לקראת 'מועד כניסה' בשלוש תוכניות שונות של 'דרשו' במהלך חודש אלול הבעל"ט.

במסגרת זו יוכלו נבחרים חדשים להצטרף לתוכניות 'דף היומי בהלכה', 'קנין תורה' - דף היומי בבל' ו'דף הכולל' - ולהיכנס מיידית למסלול המלגות.

עניינים האכילה

שומר על העובדים, שלא יכניסו חומרי גלם ומצרכים מהכשרים אחרים? באיזה נפה מנפים את הקמח? האם יהודי כשר ואמין בודק את כל הביצים? האם כל הכלים במקום טבולים כדת וכדין? ומה עם ירקות ללא תולעים? אי אפשר לסמוך באופן כוללני על מודעת פרסום, שהמקום נמצא תחת השגחת רב פלוני. צריך לברר כל דבר לאשורו, וכל מי ששהה בבתי מלון ומקומות נופש, יודע כמה רבה המכשלה.

במקומות שאין בהם השגחה קפדנית בכל ימות השנה ומארגני הנופש רוצים להכשירו לימי 'בין הזמנים' לקהל יעד המהדר בכשרות, צריך משגיחים מומחים כדי לדעת מה וכיצד להכשיר. מטבחים של בתי מלון הם גדולים ומלאי פרטים קטנים. לא מועיל להביא למקום כמה בחורי צעירים ל'הכשרת המטבח', משום שהם לא למדו 'יורה דעה' כדבעי והם אינם יודעים על מה צריך להקפיד ואיך להכשיר. כשהמשגיח לא נמצא בכל שעות הכנת האוכל, השף או הטבח יכולים בקלות רבה להשתמש בחומרי גלם ומוצרים שאינם כשרים למהדרין. הוא 'מורה היתר' לעצמו, שהרי המשגיח

כשאנו נמצאים בבית בכל ימות השנה, אנו מכירים את ההכשרים עליהם אנו סומכים, כלי המטבח שלנו ידועים ומוכרים, ואנו לא נצרכים לברר על כשרות המזון, כלי הבישול וכלי ההגשה שלנו. אנו יודעים מה אנו אוכלים ובאיזה סירים מבשלים את האוכל. אך כשאנו נעים ונדים מ'אזור הנוחות' הרגיל שלנו, נמצאים בבין הזמנים בבית הארחה, מחליפים דירה או נמצאים בצימר, עוברים במקומות שונים בארץ, עלינו לפקוח עיניים שבעתיים על כל נושא הכשרות, הסירים וכלי ההגשה.

כשנמצאים במקום מסודר, הנמצא תחת השגחה שאנו סומכים עליה, נברר קודם כל מי הוא משגיח הכשרות, כמה שעות ומתי הוא נמצא במטבח. האם ההשגחה כוללת שכל המוצרים שאנו צורכים במהלך הנופש מתאימים לנו. ישנם מקומות רבים שאכן, יש בהם משגיח צמוד, אך הם מביאים למטבח מוצרים העומדים תחת השגחות שונות, שלא על כולם אנו סומכים בכל ימות השנה. ישנם מקומות שרק 'המוצרים בהשגחת הבד"ץ', אך באיזה בד"ץ מדובר? והאם המשגיח אכן

ימי 'בין הזמנים' הם ימים בהם צריך להקפיד
שבעתיים על כשרות המאכלים והכלים, כשאנו
יוצאים למקומות רחוקים ופחות מוכרים • חששות
בכשרות, נקודות לבדיקה וזהירות ועובדות
משטח הכשרות, בפרט ביומי דפגרא, במאמרו
המרתק של הגאון רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א,
מראשי ישיבת 'משאת המלך' וראש כולל בישיבת
אברכים 'מדרש אליהו', מחבר הספר 'שלהי
דקייטא' • ומה כבר יכולה להכיל שקית פופקורן?

זמנים זהירות

הסכים לאשר את הכנסת תרכיז הפטל והחל וויכוח בין בעל הקיוסק
למשגיח.

בעל הקיוסק טען שאמנם לא מופיעה על האריזה חותמת
הכשרות מהודרת, אך זה רק בגלל אי הסכמת אותה כשרות להעניק
לתרכיז הכשר לימי הפסח, אך לימות החול למרות שהחותמת אינה
מופיעה על התווית, קיימת השגחה מהודרת. המשגיח התעקש
והחליט לברר.

ומה התברר? אכן, בגלל פסח אין כשרות מהודרת על הפטל, אך
לא רק בגלל החמץ המצוי במרכיבי התרכיז, אלא שכדי שהתרכיז
יהיה כשר לפסח, מחליפים בו רכיבים וצבעי מאכל, כאלו שהינם
בעייתיים מבחינת כשרות גם לכל השנה, ובנוסף, גם משרד
הבריאות באופן עקרוני אינו מאשר הכנסת צבעי מאכל שכאלו
בקביעות לתרכיזים...

בפיצרייה קיימת נפה חשמלית, המנפה את הקמח שפועלת
בצורה שהמכונה מרעידה את הנפה וכך הקמח נופל מהנפה לכלי
הקיבול שמתחתיו. הנפה עצמה סגורה הרמטית, כך שהקמח

של ההכשר הפחות מוקפד הקודם, התיר לו להשתמש במוצרים
אלו...

מה הבעיה בכוס 'ברד' בטעם פטל?

גם כשאנו נמצאים בערים אחרות, אנו רוצים לרכוש משהו
לאכול, פיצה, פלאפל, אפילו מוצר פשוט כמו פופקורן או 'ברד'
שעשוי מתרכיז פטל, וההכשר המקומי לא מוכר לנו בתכלית שהוא
מהודר, מן הראוי לקרוא כמה עובדות ששמעתי ממשגיחי כשרות
ומעובדות המוכרות לי אישית.

בקיוסק בעיר מגורי נמכר משקה פטל קפוא ("ברד"), כדי
להרוות את הצמאים בימי הקיץ החמים. הפטל, אותו ממלאים
במכונת הברד, מגיע ממפעלים עם השגחה מהודרת, ולמקום
ניתנה כשרות מהודרת. באחד מהימים לפני חג הפסח, הגיעה
סחורה חדשה לחנות. המשגיח בדק את האריזות וגילה שאמנם
מדובר בתרכיז פטל מאותה החברה, רק שהפעם התרכיז הגיע
ללא הכשרות מההודרת אלא בכשרות ברמה פחותה. המשגיח לא

דרושה עבודה קשה כדי להעניק חומס כשר למהדרין. וזוהי רק דוגמה אחת.

לחנות בעיר חרדית אחת הגיעו סוגים שונים של פולי קפה, כמו אספרסו רומא, בלאדי, קולומביה ועוד. קפה אינו צריך כשרות בדרך כלל וכל זה בתנאי שמדובר בקפה 100% טהור, ללא שום חומרים נוספים. לאחר שהמשגיח וידא שהקפה הגיע מחו"ל ואינו מכיל שום חומרים נוספים, אישר המשגיח למכור את הסחורה. אך לפני שאישר את הסחורה למכירה, בדק המשגיח את האריזות. האריזות שניצבו בראש הערימה היו קפה ללא טעמים, אך המשגיח לא הסתפק בזה ובדק כל אריזה בנפרד. באריזות בתחתית הערימה גילה המשגיח אריזות תואמות, אך עיון במרכיבי הקפה גילה שמדובר בקפה בטעמים שונים, קפוצ'ינו, וניל ועוד. סוגי קפה אלו מצריך כבר כשרות מהודרת.

בשיחה עם הסוכן שהביא את הקפה, טען הסוכן שהמפעל שלהם עומד תחת השגחה של כשרות מהודרת. "יש לנו הכשר מצוין על כל סוגי הקפה", אמר הסוכן ונקב בשם הכשרות. המשגיח פנה למשגיח במפעל, והתברר שאכן הם נותנים כשרות במפעל זה, אך רק על קפה רגיל, ללא טעמים. למותר לציין שהמשלוח הוחזר לסוכן. אך לשם כך צריך משגיח רציני, יסודי וירא שמים, כמובן. אי אפשר לסמוך סתם כך...

מדוע זה 'בחזקת בשרי'?

בגרגרי הפופקורן מצויים חרקים. לכן המשגיח בודק כל פעם את גרגרי התירס לפני שעושים מהם פופקורן. באחד המקרים בדק המשגיח בליל שישי את הפופקורן ומצא שהוא נגוע ברמה גבוהה. הוא הורה לבעל העסק שלא ימכרנו. בעל העסק ארז את כל הגרגרים שנשארו והוציאם מהחנות. למחרת ביום שישי באו אנשים לקנות פופקורן לשבת, ובעל החנות נאלץ להודיע להם שהשבוע אין פופקורן. בלית ברירה פנו קונים רבים לקיוסק הסמוך, המוכר ללא השגחה, וקנו שם את הפופקורן.

ומהיכן הגיעו גרעיני התירס הללו?

בעל הקיוסק הצהיר שהוא קנה אותם אתמול בחנות הסמוכה, בחנות שמשגיח הכשרות המוקפדת הורה שהם נגועים בנגיעות גבוהה של חרקים. כך אכלו יהודים פופקורן נגוע בחרקים רבים, רק בגלל שסמכו על מילתו של בעל הקיוסק. אגב, יש מקומות שמקפידים בהם שכל העובדים והפועלים יטלו ידיים בבוקר, למניעת רוח רעה על המאכלים. ישנם שהקלו בזה.

סיפר לי משגיח כשרות בהשגחה מהודרת: "בעל חנות

היורד לנפה, אינו יכול לעבור לכלי- הקיבול הגדול מחוץ לנפה עצמה. הנפה עצמה נבדקה ונמצאה תקינה ונקיה, ללא שום סיכוי להימצאות חרקים. וראו זה פלא, לאחר כל התהליך נמצאו חרקים בקמח המנופה. מה קרה?

התברר שמכיוון שמדובר בנפה חשמלית, הפעלת הנפה גורמת להרעדת המכונה, כך שפירורי קמח מתעופפים בחלל המכונה ונכנסים לסדקים ולתוך המנוע. מכיון שלא ניתן לנקותם במברשת רגילה, עומד הקמח במשך תקופה ומתמלא חרקים. כשמנפים את הקמח, המכונה רועדת והחרקים יכולים לעבור בקלות מתחת לנפה בתוך המכונה לתוך ארגז הקמח המנופה. צריך היה להפוך את המכונה לאחר נקיין הגון, לדפוק עליה במחוך, והנה, הרבה קמח נגוע בכמויות גבוהות של חרקים, נשר החוצה. הפתרון לכך נמצא. להחזיק מכשיר לחץ אוויר ולאחרי כל ניפוי לעבור איתו על כל המכונה.

גם אם המוכר נראה יהודי שומר מצוות ואמין, והוא מצהיר ש"כל מוצרי הפיצה בהכשר מהודרת", ישנם חששות רבים בפיצה הלכאורה- פשוטה שהוא מכין לנו בימי 'בין הזמנים' הלוהטים. הנה דוגמה אחת. כשמדובר בשק קמח של 25 ק"ג. המציאות מוכיחה שכשקי הקמח נמצאים באזור התנורים, הפועלים על חום של 325 מעלות, בפרט בימות הקיץ, הם מתליעים. משום כך מורים גופי הכשרות המהודרים שבמקום בו מונחים שקי הקמח יופעל מזגן קור בכל ימות הקיץ או לאחסן את שקי הקמח במקומות קרירים. נפת הקמח היא נפת רטט בעלת כלי קיבול גדול ומשם הוא מתליע. בגופי הכשרות המהודרים משקיעים זמן רב בניקיון קבוע של הנפה על כל חלקיה, המנוע והמסגרת. כשמנפים 10 ק"ג קמח ובסיום השימוש נותר מעט קמח, קילו וכדומה, לא מאשרים להשתמש בקמח זה לשימוש חוזר, מחשש שהקמח שוב יתלע. המציאות היא שגם כשהרשת היא צפופה ביותר, הקמח יכול להתלע. נכון, הגבינה הצהובה כשרה למהדרין, גם הזיתים והקטשופ. אבל אולי הקמח, שעמד בחום הקיצי הארצישראלי, התלע?

ומה עם הפרשת חלה כדן מעיסת הבצק?

כשמדובר בפלאפל, ההשגחה נצרכת שבעתיים. כך למשל, המשגיחים בכשרויות המהודרות יושבים שעות ובוררים כל גרגר חומס בפני עצמו. מדובר בעבודת נמלים אדירה הדורשת שעות עבודה. כמוות החרקים הנמצאת בשקים המגיעים בצורה מסחרית, גבוהה פי כמה מחבילות החומס והשעועית שהלקוחות קונים ברשת המזון לשימוש ביתי. החומס, למשל, נגוע מאוד, ולכן

פלאפל רצה בכל מאודו שנכתוב שהפלאפל הוא פרווה, אך אנחנו התעקשנו שכיון שהפלאפל נמצא בסמוך למאכלי הבשר, עלול להיווצר מכשול ולכן רשמנו בבירור שגם הפלאפל הוא בחזקת בשרי. ובכל זאת, למרות שבתעודה ובשלט נרשם בבירור שהכל ב"חזקת בשרי", אמר המוכר לקונים שמבחינתו האישית- הפלאפל והטשולנט שהוא מוכר בסוף השבוע, הוא פרווה. ואז הגיע אחד הלוקוחות והצביע בזעזוע על מנת הטשולנט שרכש במקום, בו היתה חתיכת חזה עוף. התברר שסיר הטשולנט עמד פתוח על הרצפה למספר דקות ואחד העובדים, שהתעסק עם חזה עוף, הפיל בטעות חתיכת בשר לתוך סיר הטשולנט. בעל החנות נדהם לראות ולהיווכח שההוראה לכתוב במפורש שהכל בחזקת בשרי- הוכיחה את עצמה..."

ועוד דוגמה. יש עובד שמוכר פיתות ולאפות עם בשרים ולידו עומד עובד שמכין מנות פלאפל. אם חסר לאחד מלפפונים או בצל, הוא יכול לבקש מחבירו להעביר לו ירקות, והנה הכל נהיה בשרי ברגע אחד. ישנם מקומות בהם אין השגחה, אך המוכר החרדי כותב ש"כל המוצרים בד"ץ". זוהי פירצה חמורה.

גם אם המוכר אכן אדם חרדי, שמכניס רק מוצרי בד"ץ, אין שום מושג לאיזה בד"ץ כוונתו. היום ישנם בשוק אלפי מוצרים שהחזותם שלהם היא בד"ץ, אך לא מדובר בבדצי"ם המקובלים, אלא בבד"ץ שרוב בני התורה אינם מכניסים הביתה.

כיצד משתמשים במנגל במהלך הטיול?

בקובץ הלכות 'עיון ההלכה' (שע"י בית ההוראה של הגרש"צ רזנבלט שליט"א) מובא המתארח בבית מלון שיש שם הכשר שהוא לא סומך עליו, ורוצה לאכול לארוחת בוקר דברים שאין בהם חשש כשרות, כמו למשל ירקות שהוא מעשר בעצמו, ואין בהם חשש תולעים, או קורנפלקס עם חלב, גבינות בקופסאות סגורות עם חותמות וכדומה, כשרואה על האריזות שהם בהכשר טוב, יש להקל להשתמש בצלחות של בית המלון בצונן, ואף שהצלחות עשויות מחרסינה, אך כיון שמנקים אותן היטב, ומתארחים רק לכמה ימים, כך שזה נחשב עראי, יש להקל, וכעין דברי הרמ"א (יו"ד סי' קכ"א). וכן יש להקל להשתמש לצונן בסכו"ם של בית המלון, אך אין להקל לחתוך דברים חריפים, כיון שלא היתה נעיצה, וכלפי דברים חריפים אין לסמוך על ניקיון בסקוטש שיחשב כנעיצה. במנגל חד פעמי תוצרת חו"ל הרשת טעונה טבילה, וכתבו פוסקי זמנינו שאין להקל מצד שזה

כלי חד פעמי, כיון שיש ראיות לכך שכלי חד פעמי נחשב לכלי גמור. לפי הוראת פוסקי זמנינו (ראו בקובץ 'עיון ההלכה', מאמר הגרש"צ רזנבלט שליט"א, עמוד כ"ג), יהודי שיש לו כלים חדשים הטעונים טבילה, ונמצא במקום שאין שם מקוה, רשאי לטבול את הכלים באגם טבעי, וכן בשוללית שיש בה ארבעים סאה, ואין צריך לחוש לזחילה שאינה ניכרת מצד שהמים נבלעים לאט לאט באדמה, וכפי שלמדנו מדברי הפוסקים שהתירו לטבול בבור באדמה אף שאינו אטום בעזרת אבנים.

היוצא לטיול ורכש מנגל לשימוש תמידי, לא חד-פעמי, כלי זה אם נקנה מתוצרת נכרי ולא מתוצרת יהודית, חייב טבילה מעיקר הדין, ואם יש חשש שהכלי אינו כשר הוא חייב הגעלה או ליבון קל ובדבר שתשמישו באור צריך ליבון חמור. בכלים חדשים בימינו המנהג להכשירן כיון שאנו חוששים שמא משחו אותם באיסור, ואף שיש שחילקו בין כלים מבריקים למתכות שאינם מבריקים, אך יש להחמיר ולהגעיל את כל כלי המתכת החדשים. מבואר בשו"ע (יו"ד סי' קכ"א ס"ב) שלכתחילה חייבים תחילה להגעיל ולאחר מכן להכשיר, ובדיעבד אם הטבילן ולאחר מכן

הגעילן, הביא השו"ע שתי דעות האם חייב לחזור ולהטבילן. ודעת הש"ך שלהלכה צריך לחזור להטביל בלא ברכה. וכן מסיק הפת"ש שכן העיקר לדינא. אמנם משמעות הגר"א להקל בזה בדיעבד. אמנם במקרה שלפנינו, כיון שהגעלה זו היא לחומרא, בשעת הצורך ניתן להקל לטבול ואח"כ להכשיר. לכן במקרה שלפנינו, ניתן להטביל את הרשת הנוגעת באוכל (כיון ששאר חלקי הכלי לא נחשב כלי אכילה), ולאחר מכן ניתן להדליק את המנגל למשך כ-20 דקות כשהרשת עליו בכדי שיהיה ליבון קל, ואז יש להתיר את השימוש בו, כמבואר בארוכה בקובץ 'עיון ההלכה' (שע"י בית ההוראה של הגרש"צ רזנבלט שליט"א, עמוד קלד-קלז). חשוב לציין שבני אשכנז צריכים להזהר שלא לצלות כבד על הרשת, כיון שאח"כ יהיו אסורים בשימוש בבשר אחר לכתחילה, ואין להתיר זאת אא"כ מלבנו אח"כ בליבון חמור, עד שמתאדם הברזל. (כמבואר שם).

יהודי צריך לעבוד את בוראו תמיד. אם רצון ה' הוא שילמד כעת, עליו ללמוד. אם רצון ה' שיעסוק בצרכי מצוה, ישחק עם ילדיו, הרי שכך עליו לעשות. ואם רצון ה' הוא שכעת ינוח, יאגור כוחות ואולי גם יסע לים או לבריכה, לטיול או לקברי צדיקים, אם כן זוהי עבודת ה', ויש לקחתה ברצינות ובאחריות, עם כל גופי תורה והלכה התלויים בה, ככל חלק מחלקי עבודת ה'.

הגיע אחד הלוקוחות והצביע בזעזוע על מנת הטשולנט שרכש במקום, בו היתה חתיכת חזה עוף. התברר שסיר הטשולנט עמד פתוח על הרצפה למספר דקות ואחד העובדים, שהתעסק עם חזה עוף, הפיל בטעות חתיכת בשר לתוך סיר הטשולנט...

שז"ת בין הזמנים

רבים יוצאים בימי בין הזמנים לפוש ולהחליף כוחות לקראת זמן אלול • לקראת ימי בין הזמנים הרה"ג ר' בנימין ולדמן שליט"א ערך את השאלות המעניינות ביותר הנוגעות לימי בין הזמנים

תפילת הדרך

מהי הסגולה בנטילת כספי צדקה לדרך? האם ניתן להוסיף על נוסח הברכה בתפילת הדרך? ונהג מונית הנח בביתו בין נסיעה לנסיעה - האם צריך לומר תפילת הדרך בנסיעה השנייה?

היוצא לדרך - יניח ידו על המזוזה בעת יציאתו ויאמר "ה' ישמר צאתי ובואי מעתה ועד עולם". ויש שכתב שישתדל להעשות שליח מצוה למתן צדקה במקום יְעֹדוּ, כדי שיתקיים בו מאמר חכמינו ז"ל: "שלוחי מצוה אינם ניזוקים", או שיקח מטבע משלו על מנת לתתה לצדקה במקום היעד. והנוסע מחוץ לעיר ראוי שיקח עמו את טלית ותפילין, ואף כשדעתו לשוב באותו היום. וכן יקח עמו צידה לדרך; ובדרך עצמה לא יאכל לשבעה, כי השביעה בדרך מזיקה למעיים. ואין ראוי ללכת בדרך בלילה, אך בזמננו שיש תאורה בדרכים לא נהגו להקפיד על כך.

ובעת הנסיעה מחוץ למקום ישוב, יש לומר את ברכת תפילת הדרך: "יהי רצון מלפניך... שתוליכנו לשלום... ברוך אתה ה' שומע תפילה", וניתן לצאת ידי חובה בשמיעה מנוסע אחר החייב גם הוא בתפילת הדרך, אך יש שכתבו שלכתחילה יברך בעצמו. ונשים חייבות בתפילת הדרך. והנוסע בשבת לצורך פיקוח נפש - דעת רוב הפוסקים שחייב בתפילת הדרך. ונחלקו הפוסקים אם ניתן להוסיף בתוך הברכה בקשה מפורטת יותר, כגון: "ותצילני מתאונת דרכים" וכיוצא בה, או שאין להוסיף, כיון שהנוסח הקיים כולל את כל סוגי הפגעים שבדרך.

את תפילת הדרך צריך לומר פעם אחת ביום, דהיינו בין עלות השחר לעלות השחר שלאחריו; ואף אם שינה אופן נסיעתו מרכב למטוס וכדומה, אינו מברך שנית. והעוצר במקום ישוב למשך מספר שעות לצורך מנוחה, וכוונתו להמשיך בדרכו - לא יברך שנית

כשממשיך בדרכו, ויש שהסתפק בדבר; וכן נהג מונית המפסיק את נסיעותיו לזמן מועט באמצע היום כדי לנוח בביתו - אינו מברך שנית בנסיעה הבאה. אולם העוצר במקום ישוב וישן שם 'שנת קבע' - יאמר תפילת הדרך פעם נוספת אף לפני עלות השחר שלמחרת, כיון שהסיח דעתו מהדרך.

באיזה שלב בטיסה יש לומר את תפילת הדרך? האם צריך לומר תפילת הדרך בדרך העוברת בקרבת מקומות ישוב? והאם בזמננו ניתן לומר את תפילת הדרך בנסיעה בתוך העיר?

את תפילת הדרך יש לומר לאחר היציאה לדרך, דהיינו לאחר שהתרחק יותר משבעים אמה (כ' 34-41 מטר, לשיטות השונות) מהבית האחרון בעיר; וזאת מחשש שמא יתחרט ולא יצא לדרך, וברכתו תהיה לבטלה. ולכתחילה יש לאומרה בתוך הפרסה (כ' 3.84-4.61 ק"מ, לשיטות השונות) הראשונה בדרכו; ולפיכך, הנוסע ברכב או ברכבת יקפיד לאומרה מיד לאחר היציאה; ובנוגע למטוס - יש שהורה לאומרה בתחילת הריצה על מסלול ההמראה, ויש שהורה לאומרה לאחר שהמטוס החל להתרומם. ובדיעבד ניתן לומר תפילת הדרך עד למרחק של פרסה מהבית הראשון במקום היעד; ומשם ואילך יש לאומרה ללא 'חתימה'.

אין לומר תפילת הדרך אלא בדרך שאורכה פרסה (ראה לעיל) ויותר, כיון שבפחות מכך אין הדרך נחשבת למקום סכנה, ובדרך הפחותה מפרסה יש לומר תפילת הדרך ללא 'חתימה'. ויש שכתב שמוודים את הפרסה מהבית האחרון בעיר. ואם הדרך מפותלת באופן שאורכה פרסה ויותר, אך כולה בטווח אוירי של פחות מפרסה ממקום הישוב - יש אומרים שנחשבת כדרך של פרסה, ויש אומרים שהדבר ספק. ודרך שאורכה יותר מפרסה, אך לכל אורכה פזורים ישובים, באופן שאינה עוברת בטווח של יותר מפרסה ממקום ישוב

- ספק אם יש לומר בה תפילת הדרך עם חתימה. וישובים ערביים בזמננו אינם נחשבים למקום ישוב לענן זה, כיון שהם עצמם מקום סכנה.

ובדרך המוחזקת כמקום סכנה, יש לברך אף אם היא בטווח של פחות מפרסה ממקום ישוב. ויש אומרים כי בזמננו מוחזקות כל הדרכים כמקום סכנה, בגין תאונות הדרכים הרבות. ויש שהורה כי אף לדעתם אין לברך בתוך הישובים, כיון שלא תיקנו את התפילה אלא ליוצא ממקום ישוב, וכן שני ישובים מחוברים, יתכן שנחשבים כישוב אחד לענן זה; ויש שהורה כי לדעתם יכול לברך אף בתוך הישוב עצמו, אך אין זו חובה. ויש שחולק וסובר שאין כל הדרכים נחשבות כמקום סכנה לענן זה, כיון שלא תיקנו את תפילת הדרך לסכנה של תאונות דרכים.

לקט הלכות הקשורות לדרך, לים, פארקים וכו'

באיזה מקרה מותר לצאת לדרך לפני אחת משלוש התפילות?

בהגיע זמן תפילות שחרית, מנחה וערבית, אסור לאדם לצאת לדרך טרם שיתפלל, הן משום שאסור לעסוק בצורכי עצמו לפני התפילה, והן משום שההליכה בדרך עשויה לגרום לחוסר ישוב הדעת בתפילה, או לביטולה בהיסח הדעת. ויש שכתב שהטעם הראשון אמור ביחס לתפילת שחרית בלבד, אבל בתפילות מנחה וערבית אין איסור לעסוק בצרכיו לפני התפילה; ולדעה זו, אם מדובר בדרך קצרה, או שידוע כי יוכל להתפלל לאחר מכן בישוב הדעת - מותר לצאת לדרך. ואם אינו חפץ להתפלל מנחה וערבית בעת יציאתו לדרך, כגון שיוצא בצהריים ורצונו להתפלל 'מנחה קטנה' - מותר לכל הדעות לצאת. ובשעת הדחק, כגון שאם יתפלל עתה יאלץ להמתין זמן רב לאוטובוס הבא, או לנסוע בשעה שיש עומסי תנועה כבדים - מותרת היציאה לדרך אף לפני תפילת שחרית.

מתי יש להעדיף תפילה בישיבה על פני תפילה בעמידה? ובאיזה

מקרה מותר להתפלל תוך כדי הליכה?

מי שנאלץ לצאת לדרך בשעת בוקר מוקדמת, באופן שאינו יכול להתפלל 'כותיקין' טרם צאתו - יתפלל לפני הנץ. אולם אם צריך לצאת לפני זמן 'משיכיר', ואם יתפלל בדרך לא יוכל לעמוד בתפילת 'שמונה עשרה' - לדעת השולחן ערוך יתפלל בביתו את תפילת 'שמונה עשרה' בהגיע זמן 'האיר המזרח', ויקרא קריאת שמע עם ברכותיה בדרך, בהגיע זמן משיכיר; אך יש אומרים שיתפלל את כל התפילה כסדרה בדרך, בזמנה הראוי, על אף שיצטרך להתפלל את תפילת 'שמונה עשרה' בישיבה או תוך כדי הליכה, והמנהג כדעה זו. והנמצא בדרך במשך זמן התפילה, ואם יעצור מהליכתו לתפילה לא יוכל לכוון בתפילתו מחמת לחץ הזמן וכדומה - רשאי להתפלל תוך כדי הליכה, ואף אם כיוון ההליכה אינו בכיוון התפילה הראוי. וכן הדין בנוסע שאם יעצור מנסיעתו לא יוכל לכוון, או שאינו יכול כלל לעצור, כגון שנוסע במטוס או באוטובוס בינעירוני - רשאי להתפלל תוך כדי נסיעה, ואף אם משום כך יאלץ להתפלל בישיבה. ויעצור מהליכתו או מנסיעתו - אם הדבר בידו - לפחות למשך הברכה הראשונה, הכריעות, ושלוש הפסיעות.

והנמצא בטיסה או בנסיעה אשר תגיע לסימנה לאחר חצות הלילה, וטרם התפלל ערבית, ואינו יכול להתפלל בעמידה - יש שהורה שיתפלל בישיבה, ולא ידחה את התפילה לאחר חצות, ויש שהורה שיקרא קריאת שמע בלבד, ובהגיעו ליעדו יתפלל ערבית כרגיל. והעומד לצאת בטיסה לפני 'צאת הכוכבים', ויגיע ליעדו לאחר עלות השחר, ובמטוס לא יוכל להתפלל ערבית בעמידה - יש שהורה כי עדיף שיתפלל ערבית בעמידה לפני השקיעה, לאחר 'פלג המנחה' (בשמינית האחרונה של היום).

מי נקרא 'חצוף' בגין המקום שבו בחר להתפלל?

את תפילת 'שמונה עשרה' יש להתפלל במקום סגור - אף אם בלתי מקורה - כיון שדבר זה מסייע להכנעה ואימת המלך הנדרשות בעת התפילה; והמתפלל במקום פתוח מכונה בפי חז"ל 'חצוף'. אולם הנמצא בדרך ואין באפשרותו להתפלל במקום סגור - רשאי להתפלל במקום פתוח, אך אם יש באפשרותו להתפלל במקום מוסתר במקצת, כגון בין עצים ושיחים, יעשה כן. ויש אומרים שמותר להתפלל במקום פתוח שאין בו עוברים ושבים ולא יופרע מתפילתו, אולם לדברי הזוהר יש להתפלל דווקא במקום סגור.

עד היכן חובה לנסוע כדי להתפלל בציבור?

מי שביתו נמצא במרחק הליכה של יותר מ'מיל' (1,152-960 מטר, לשיטות השונות) מבית הכנסת - פטור מתפילה בציבור. ואם יש באפשרותו לנסוע ברכב - יש אומרים שאף באופן זה נמדד המרחק לפי ההליכה, ורשאי להתפלל ביחידות; ויש אומרים שהמרחק נמדד לפי זמן הנסיעה בהשוואה לזמן ההליכה של 'מיל', שהוא 18 דקות (לשיטה הרווחת), ולכן אם זמן הנסיעה פחות מ'18 דקות' - חובה לנסוע לבית הכנסת. ובתפילת ערבית שהיא בלילה, אם אין מי שילוה אותו, אינו מחויב ללכת ביחידות אף פחות ממיל. ובזמננו שהדרכים מוארות - יתכן שהדין שונה.

אין ברשותך מים לנטילת ידים לתפילה - כיצד תנהג?

הנוגע בידיו ב'מקומות המכוסים' אסור בתפילה עד שירחץ את ידיו במים; ואף אם נזכר באמצע פסוקי דזמרה או ברכות קריאת שמע שידיו אינן נקיות, או שנגע אז בידיו במקומות המכוסים - עליו להפסיק ולרחוץ את ידיו. ומי שיש 'הפסקת מים' באזור שנמצא בו, עליו ללכת עד מרחק של 'מיל' (1,152-960 מטר, לשיטות השונות) למקום שידוע בוודאות כי יש בו מים. והנמצא בדרך, ואין בידו מים, לא יתפלל אם ידוע לו שיוכל להשיג מים בהמשך דרכו במרחק של עד ארבעה 'מילין'. ואם קיים חשש שיחלוף זמן קריאת שמע או תפילה עד שימצא מים, או אף אם יפסיד תפילה בציבור משום כך - ינקה את ידיו ללא מים (ראה לעיל). וכן אם נזכר באמצע תפילת 'שמונה עשרה' שידיו אינן נקיות, או שנגע אז בידיו במקומות המכוסים - ינקה את ידיו ללא מים.

האם ניתן ליטול ידים לסעודה מתוך ברז? והאם ניתן ליטול ידים

בשקית או בסל קניות?

נטילת ידים לסעודה צריכה להעשות בכלי, ולכן אין ליטול ידים מתוך ברז הקבוע בקירות הבתים בימינו - ואף על ידי פתיחתו וסגירתו בכל שפיכה על הידים - כיון שהן הצינור המוליך את המים

של 72 דקות, יש מים או כלי - עליו להמתין עד שיגיע למקום המים והכלי. ואם צריך לשם כך לנטות מדרכו, או לשוב לאחוריו - דינו כדין הנמצא בביתו, שאם אין מים או כלי במרחק של פחות מ-18 דקות, רשאי לאכול ללא נטילת ידים. ודין זה אמור אף כשאין ודאות שלא ניתן להשיג מים במרחק האמור; אולם אין להקל במקרה של ספק אלא כשרעב מאד, ואין ברשותו אוכל אחר מלבד לחם. ויש מהראשונים שכתב שאף במקרה שבדאי לא ניתן להשיג מים, אין להקל אלא כשנצרך מאד לאכילת הלחם. וכשאוכל ללא נטילה - יעטוף את שתי ידיו - דהיינו כפות היד והאצבעות - במפית, שקית וכדומה. ואם אינו יכול לעטוף את שתי הידים - יעטוף יד אחת ויאכל רק בעזרתה.

כיצד 'טובלים' ידים לסעודה בים או במעין? ואיזו ברכה מברך הטובל את ידיו לסעודה?

הטובל את ידיו במי נהר, מעין, או ים - יוצא ידי חובת נטילת ידים לסעודה, ובלבד שכמות המים במקום שטובל מספיקה כדי לכסות את ידיו. יש אומרים שאף על פי שניתן לטבול כל יד בנפרד, צריך שכמות המים תספיק לכיסוי שתי הידים בבת אחת; ויש אומרים שדי בכמות המספיקה לכיסוי יד אחת בלבד. ואם טבל יד אחת בנהר, ואת השניה נטל בכלי, בין אם הקדים את הטבילה ובין אם הקדים את הנטילה - ידיו טהורות. אולם, אם טבל יד אחת בנהר, והעלה בה מים ושפכם על ידו השניה - לא יצא ידי חובתו, כיון שליד השניה לא היתה נטילה, שהרי נטילה היא דוקא בכלי, ולא טבילה.

והטובל את ידיו לסעודה - מברך "וציינו על נטילת ידים", כיון שלא הצטיינו על טבילה, והיא באה כתוצאה מהציווי על הנטילה. ואם המים פסולים לנטילה וכשרים לטבילה (ראה שו"ע קס"ט) - לדעת השולחן ערוך מברך על נטילת ידים, ולדעת פוסקי אשכנז מברך "על טבילת ידים", או "על שטיפת ידים". ויש מפוסקי אשכנז שכתב שאף באופן זה יברך על נטילת ידים. ויש שכתב שבכל מקרה שטובל עדיף לברך "על שטיפת ידים", כיון שמשמעות לשון שטיפה כוללת הן את הנטילה, שעליה הצטיינו, והן את הטבילה. והטובל את ידיו אינו צריך לנגבן, אך מי שדעתו קצה באכילה בלא ניגוב - חייב לנגבן. ויש אומרים שכל אדם חייב לנגבן.

והן הברז אינם נחשבים ככלי. ויש שהקלו בשעת הדחק ליטול מתוך הברז, בתנאים מסוימים, אך לדעת פוסקים רבים אין להקל בכך. ואף אם הצינור מוליך מים מדוד הנמצא על הגג, אין ליטול ידיים מתוך הברז, אם משום שבמקרים רבים הדוד אינו נחשב ככלי לענין זה, ואם משום שמעבר המים דרך הצינור והברז פוסל את הנטילה.

וכלי שאינו עומד בפני עצמו, וללא תמיכה המים נשפכים מתוכו - פסול לנטילה, כיון שמצד עצמו אינו מכיל מאומה, וכלי שאינו מכיל רביעית (86.4-150 מ"ל, לשיוטת השונות) מים פסול לנטילה. ואם מדובר בכלי שהדרך לייצרו כך, ונועד לשמש בצורה זו - הריהו כשר לנטילה. ואם התקין לכלי מושב והוא מכיל רביעית מים ללא תמיכה - הריהו כשר לנטילה אף אם לא נועד מלכתחילה לשימוש בצורה זו, ובתנאי שנועד לשמש ככלי קיבול למים. אולם, שקית, תיק, סל קניות, וכיוצא בהם, אשר אינם מיועדים למים, אף אם התקין להם מושב והם מכילים רביעית מים ללא תמיכה (כשהם פתוחים) - פסולים לנטילה.

האם ניתן ליטול ידים מבקבוק?

בנטילת ידים לסעודה, צריך לכתחילה ליטול את כל היד בבת אחת, ואם שופך את המים בכמה שפיכות - לא ישהה ביניהן כלל. ולכן אין ליטול מכלי שפיו צר כל כך עד שצריך לשהות בין השפיכות. ובדיעבד, אם נטל רק חלק מידו - אם היד עדיין לחה במידה של 'טופח על מנת להטפח', דהיינו שאם יגע בה אדם אחר, ירטב דבר אחר ממגעו, רשאי להוסיף וליטול רק את חלק היד שעדיין לא נטל, כיון שבאופן זה נחשבת הנטילה השניה כהמשך של הנטילה הראשונה. אולם, אם היד כבר התנגבה מעט, אינו יכול לשוב וליטול רק את החלק הנוסף שטרם נטל, כיון שחכמינו ז"ל תיקנו ליטול את היד כדרך נטילה, ובדרך כלל נוטלים את כל היד בבת אחת; וצריך ליטול את כל היד מחדש.

הנמצא בדרך ואין לו מים או כלי מתאים - האם מותר לו לאכול פת ללא נטילת ידים?

ומי שנמצא בביתו ואין לו מים לנטילת ידים לסעודה - אם במרחק הליכה או נסיעה של פחות מ-18 דקות ניתן להשיג מים, אסור לאכול ללא נטילת ידים, אבל הנמצא בדרך, ואין ברשותו מים, או שאין ברשותו כלי הראוי לנטילה, ובהמשך דרכו, במרחק הליכה או נסיעה

האם ניתן להתחיל ארוחה בבית ולהמשיך בדרך? והאוכל בדרך ושכח לברך - האם צריך לשוב לאחור כדי לברך?

ההולך ממקום למקום ואוכל בעת הליכתו, רשאי להמשיך לאכול אף במקום שאינו רואה ממנו את המקום שבו החל באכילתו, משום שמתחילה אינו קובע לאכול במקום אחד אלא תוך כדי הליכה, וממילא כל מקום שהולך בו נחשב כמקום האכילה, וכל המקומות נחשבים כמקום אחד לאכילה אחת. היוצא לדרך ואוכל מעט בביתו טרם צאתו, ובדעתו להמשיך את האכילה בדרך, או שאוכל בדרך ועובר בהליכתו דרך מקום בנוי, או שנכנס לרכב, וכל כיוצא בזה - יש אומרים שדינו ככל הולך בדרך ורשאי לעשות כן לכתחילה, ואינו צריך לברך שנית; ויש אומרים שאם החל לאכול בביתו אינו רשאי לצאת אלא אם כן עשה מעשה המוכיח שבדעתו לצאת לדרך. ויש אומרים שבאופנים שיציאה החוצה מצריכה ברכה מחודשת, אין אכילה בבית נחשבת כאכילה אחת עם אכילה ברחוב.

וכאמור, הטעם שמותר להולכי דרכים לאכול תוך כדי הליכה ממקום למקום, הוא משום שאין מקום קבוע לאכילתם. ואכן, אם בתחילה קבע לאכול במקום אחד, כגון על ספסל ברחוב, או בבית, ולאחר מכן החליט להמשיך ולאכול תוך כדי הליכה, אינו רשאי לעקור ממקומו הראשון ללא ברכה. ואם עקר ממקומו, אזי כל זמן שרואה את מקומו הראשון אינו צריכים לברך שנית, אך אם כבר אינו רואה את מקומו הראשון, אם מפאת המרחק, ואם מחמת שיש דבר מה המסתירו מעיניו - לדעת השולחן ערוך, צריך לברך ברכה אחרונה על אכילתו הראשונה - ובמאכל הטעון ברכה אחרונה במקומו, דהיינו: פת, ויש אומרים גם מיני דגן, ויש אומרים גם זיתים, תמרים, ענבים, תאנים או רמונים, עליו לשוב לאחוריו ולברך במקום שאכל - ולאחר מכן ברכה ראשונה על המשך אכילתו; ולדעת הרמ"א לא יברך אלא ברכה ראשונה, ורק על מאכל שאינו טעון ברכה במקומו.

האוכל פת במקום פתוח - האם מותר לו לזוז ממקומו לפני ברכת המזון?

האוכל פת, צריך לברך ברכת המזון במקום שבו אכל, בטרם יצא ממקומו. ואין לצאת אף מחדר לחדר באותו הבית, ואף אם היתה דעתו לכך בשעת ברכת 'המוציא', אלא אם כן היתה דעתו לאכול במקום השני, שרשאי הן לאכול והן לברך שם. ובאותו החדר, מותר לכתחילה לשנות את מקומו, ואף מדובר בחדר גדול, וגם אם אינו רואה מהמקום שמברך את המקום שבו אכל, וכגון שהוא מוסתר על ידי ארון; וכן מותר בשעת הצורך - כגון שמקום האכילה אינו נקי - לברך בחדר אחר, במקום שרואים ממנו את המקום שבו אכל. והאוכל במקום שאינו מוקף מחיצות - לא יזוז ממקומו עד שיברך, ובשעת הצורך רשאי לשנות את מקומו בטווח של ארבע אמות (1.92-2.31 מטרים, לשיטות השונות). ויש אומרים שדין זה אמור גם לגבי ברכת 'על המחיה', וכן העיקר להלכה; ויש אומרים שגם בברכות 'על העץ' ו'על הגפן', ולכתחילה יש להחמיר כדבריהם.

מהו השינוי בברכת המזון לאוכל במקום ציבורי?

בברכת המזון אומרים: "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה בבית הזה...". והאוכל במקום ציבורי ללא בעלות, או בבית מלון וכל

מקום אחר שבבעלות גוי, יאמר: "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה בהליכתנו ובישיבתנו עד עולם". ואם אוכל שם מִשְׁלַּל יהודי אחר - יכול לומר "הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה", כיון שהכוונה היא לבעל הסעודה, ולא לבעל המקום. וכסועד במסעדה שבבעלות יהודי, אף אם שילם על סעודתו, יאמר: "הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה".
מה מברכים כשרואים את הים? והאם מברכים תעלות 'סואץ' ו'פנמה'?

הרואה את הים, מברך "עושה מעשה בראשית", והרואה את הים הגדול, מברך "שעשה את הים הגדול". ונחלקו הפוסקים מהו הים הגדול: לדעת השולחן ערוך, זהו הים התיכון, ונקרא 'הגדול', משום שהוא מוביל לארץ ישראל; אולם, לדעת אחרונים רבים, זהו האוקיינוס המקיף את כל העולם [האטלנטי, השקט, ההודי וכו']. ואם בירך על הים הגדול 'עושה מעשה בראשית', יצא ידי חובה.

וקטע של ים שנוצר בידי אדם, כגון 'תעלת סואץ' ו'תעלת פנמה' שנחפרו בידי אדם, או ים שנוצר מאליו לאחר ששת ימי בראשית, לא ניתן לברך עליהם 'עושה מעשה בראשית'. וים המלח - יש אומרים, שצריך לברך עליו, ויש שמדייקים מדברי רש"י, שהוא נוצר לאחר ששת ימי בראשית.

מהי הנהגת הצניעות הראויה בעת שהייה בים?

האדם צריך לנהוג בצניעות בכל מקום ובכל מצב, מפני כבוד השי"ת, אשר מלוא כל הארץ כבודו, וחשכה כאורה לפניו; ולפיכך אין לגלות את חלקי הגוף שדרך בני המקום לכסותם, והיינו חלקי הגוף שדרכם לכסותם בביתם כאשר קיימת אפשרות שיבואו אנשים לבקדם. אולם במרחץ, בחדר האמבטיה וכדומה, שהדרך ללכת בגילוי הגוף, אין בכך חסרון צניעות, אך יש למעט בהליכה בגילוי הגוף במידת האפשר.

מדוע מותר להתפלל בסמוך לקבר רשב"י במירון?

אסור לברך, ללמוד ולהתפלל, בטווח של ארבע אמות (1.92-2.31 מטרים, לשיטות השונות) מִקְבֵּר, או מִקְבָּר, וכן לעמוד שם עם ציצית שאינה מכוסה, או תפילין שאינם מכוסות, מפני שהמקיים שם מצוות בגלוי נראה כ'לועג לרש', דהיינו למת שאינו יכול עוד לקיים את המצוות; ונחלקו הפוסקים בנוגע למת או לקבר הנמצאים בתוך חדר, אם כל החדר נחשב כארבע אמות. ואף ברכות הברק והרעם - שאם אינו מברכן מיד מפסיד את הברכה - אין לברך בסמוך למת או לקבר. ומי שקרא קריאת שמע בסמוך למת או לקבר, עליו לשוב ולקרוא, אולם אם בירך ברכה כלשהי - לא ישוב ויברך.

אולם, מותר לומר שם תפילות לעילוי נשמות המת ולכבודו, וכן דברי תורה השזורים בהספדים הנאמרים לכבודו; וכן מותר לומר תחינות בסמוך לקברי צדיקים. ואמירת תהלים לאחר הפטירה כדי להציל את המת מן המזיקים - כנהוג - נחלקו הפוסקים אם מותרת בסמוך למת. ומותר לומר 'תפילת הדרך' בסמוך למת, כיון שיש בתפילה זו - שהדרך תעבור בשלום - תועלת גם למת; ויש שחולק על כך. ומותר להרהר בדברי תורה בסמוך למת. ואם המת קבור במערה אין כל איסור בלימוד ובתפילה בסמוך למערה, וכנהוג מקדמת דנא בקבר רשב"י במירון וכיוצא בו.

מתורתך לא נטיתי

הגאון רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א, מראשי ישיבת
'משאת המלך' וראש כולל בישיבת אברכים 'מדרש אליהו'

בין הזמנים

באחד מימי 'בין הזמנים' הגיע יהודי, שלא היה צדיק גדול, בלשון המעטה, לרבי שהוא הסתופף בצילו ואמר לו שהוא מתכוין לצאת לדאצ'ה לכמה ימים לעולם הגדול, לטייל ולראות את העולם. אמר לו הרבי: "תיזהר שלא תושפע מהסביבה, באותו 'עולם' שאתה נוסע אליו".

ענה האיש: "אני נמצא אצל הרבי כבר שנים רבות ולא הושפעת במאומה ברוחניות ובעבודת השם. אם לא הושפעת לטובה אחרי כל כך הרבה זמן, אין שום חשש שאושפע לרעה בכמה ימים של 'בין הזמנים' באותם ימים בודדים בהם אטייל בעולם..."

השיב לו הרבי: "ישנו הבדל גדול בין צד הקדושה לצד הטומאה. הרי בטבילה במקווה, אם שיערה אחת נמצאת מחוץ למים, הטבילה לא עלתה לו. לעומת זאת, טומאה יכולה לטמאות אף בנגיעה באצבע קטנה, ובטומאה חמורה, אף בטומאת אהל..."

הגמרא (שבת נו, ב) מזכירה את הגדולים שבבעלי התשובה בכל דור וכותבת (מעובד ללשון ק"ע פ' 'חברותא'): "אמר רב יוסף: ועוד בעל תשובה אחד יש בדורנו, שאין בעל תשובה יותר גדול ממנו. ומנו? - עוקבן בר נחמיה שהיה ריש גלותא. והיינו "נתן דצוציתא", שניצוצי אש נראו בו, על ידי המלאך שפשט אליו את ידו, וקיבל את תשובתו".

רבינו ניסים גאון ז"ל, כמובא ב'אוצר המדרשים' ועוד, סיפר: "וַיְהִי כִּי אָרְכוּ הַיָּמִים וַיִּשְׁקַף רַבִּי עֲקִיבָא בְּעֵד הַחֲלוֹן וַיֵּרָא אִישׁ רֹכֵב עַל סוּס וְעַל רֹאשׁוֹ זֵו גָּדוֹל וְזֶהָר מְזֹהֵר כְּשֶׁמֶשׁ, וַיִּקְרָא לְאַחַד מִתַּלְמִידָיו וַיֹּאמֶר לוֹ: מִי זֶה הָאִישׁ הַרוֹכֵב עַל הַסּוּס? וַיֹּאמְרוּ לוֹ: זֶה הוּא נִתָּן... וַיֹּאמֶר לְתַלְמִידָיו: תִּרְאוּ כָלוּם עַל רֹאשׁוֹ, וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֵאמֹר לָהֶם מִהְרֵי וְהִבִּיאוּהוּ אֵלַי, וַיָּבֹא לִפְנֵי וַיֹּאמֶר לוֹ: בְּנִי רִאשִׁית עַל רֹאשׁוֹ אוֹר גָּדוֹל בְּלִכְתָּהּ וְאֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵתָהּ מִיִּרְשֵׁי עוֹלָם הֵבָא".

אמר על כך הרב"ג רבי אלימלך בידרמן שליט"א: "ובימינו, אם היינו מסוגלים לראות מחזות שמימיים שכאלה, היינו רואים בעינינו הרבה הרבה יהודים בכל הגילאים, צעירים ומבוגרים, שעומדים בנסיגות הרחוב הגואה, עוצמים עיניהם מראות ברע ושומרים על קדושת נשמתם וטהרתם, ועל ראשם זיו גדול וזוהר מזהיר כשמש..." כשאנו היינו בני ישיבות, הרחוב האימתני לא היה כה מושחת ומסואב, כה פרוץ וכה נגיש. צעירי דורינו עומדים בפני נסיגות שלא שיערום אבותינו וגם אנחנו, המבוגרים יותר, לא הכרנו. מצד שני, הצד הנכון והמאיר כל כך. כמה שכר גדול צפון לכל יהודי בדור התשפ"ד, על כל התגברות, עמידה איתנה והליכה בתחושה שגם ב'בין הזמנים', גם בנסיעה בצפון או בדרום, בים או בנחל, באטרקציה או במסלול ההליכה, "עֲבַרְיָ אֲנֹכִי וְאֵת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי יָרָא".

רבינו הסב"ק ה'חפץ חיים' זי"ע נשא דברים בפני בחורים צעירים, שעברו נסיונות ומאבקים והתאצמו לכבוד הקב"ה. אמר להם רבינו ה'חפץ חיים' דבר נורא, שאילולי יצא מפי כהן גדול, לא היינו יכולים לאומרו. וכך אמר: "יעקב אבינו רצה לפגוש את בנו יוסף הצדיק, באומרו "אֵלֶיכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרֵם אָמוּת". מדוע הוסיף יעקב אבינו "בטרם אמות"? מה הוא בא להוסיף בזה?"

"אלא כיון שיעקב אבינו לא חווה את הנסיונות של יוסף הצדיק - הוא סבר שלא יזכה לראות את יוסף הצדיק במחיצתו בשמים. לכן "אֵלֶיכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרֵם אָמוּת". אוכל לראותו כאן בעולם הזה, אך לא בעולם הבא".

פנה ה'חפץ חיים' לאותם בני עליה ואמר להם: "כאן אני רואה אתכם, אבל בעולם הבא אני לא אראה אתכם כיון שלא עמדת בנסיגות שלכם. זוהי כוחו של התאמצות ועמידה בנסיון".

"היום הייתי בנתניה, הייתי צריך ללכת ברחובה של עיר לפגוש מיישהו", סח בפניי, לפני יותר מעשרים שנה, מו"ר הגאון הגדול רבי משה יהודה שליזינגר שליט"א, ראש ישיבת קול תורה - "חזרתי לישיבה וטיפעם רוחי. הרחוב של היום שונה כל כך מהרחוב של הזמן בו אני עצמי הייתי בן ישיבה. הרחוב היום כל כך פרוץ וכל כך נגוע בדברים אסורים, והנה הבחורים יושבים בישיבה ולומדים תורה! כמה צריך להעריך ולהוקיר כל בן תורה, שלמרות כל מה שקורה ברחוב של היום, יושב ולומד ושקוע בתורה. אשריו ואשרי חלקו!".

באוטובוס, בג'יפ או בחוף הים. אם ח"ו לא אגדור את עצמי כדבעי ואתאמץ לשמור על קדושת עיני, אוזני ופי, אז אפילו 'מתורתך' נטיתי ח"ו...

ואם חס וחלילה נפלנו, נקום, אבל מיד. באחת משיחות המוסר הקצרות שנשא הגר"א ארלנגר זצוק"ל, בעל ה'ברכת אברהם', בפני בני שיעורנו בישיבה, אמר: "כשבן ישיבה נופל, עובר עבירה רח"ל, הוא צריך לשוב בתשובה. מתי? - כתוב בשל"ה הקדוש שמיד. הוא חטא? כעת הוא חייב מיד, אבל מיד, למחוק את החטא, להתחרט מיד, לקבל על עצמו לשוב מיד, והנה הוא קרוב להשם".

כותב הגר"י הוטנר זצוק"ל לתלמידו הצעיר: "בְּאַנְגְלִית אוֹמְרִים 'הַפֶּסֶד קָרֵב, וְהַנֶּצַח בְּמִלְחָמָה'. בְּנִדְאִי שְׁהִנָּה נִכְשֵׁל וְעוֹמֵד לְהִיּוֹת נִכְשֵׁל (אֵין בָּזָה מְשׁוּם פְּתִיחַת פֶּה לְשִׁטָּן), וּבְכַמָּה מַעֲרָכוֹת תִּפְּלֶה שְׂדוּד. אֲבָל אֲנִי מִבְטִיחַ לָךְ שְׁלֹאֲחֵר הַפֶּסֶד כָּל מַעֲרָכוֹת תִּצָּא מִן הַמִּלְחָמָה כְּשֶׁיֵּצֵא עַל רֹאשְׁךָ, וְהַטָּרֵף הַחֵד מְפַרֵּר בֵּין שְׁנֵי הַחֲכָמִים אֲדָם אוֹמֵר 'שֶׁבַע יְפוֹל צָדִיק וְקָם', וְהַטָּפְשִׁים חוֹשְׁבִים כִּי כִּנְתוּ בְּדֶרֶךְ רְבוּתָא: אֵף עַל פִּי שֶׁשֶׁבַע יְפוֹל צָדִיק, מְכַל מְקוֹם הוּא קָם. אֲבָל הַחֲכָמִים יוֹדְעִים הֵיטֵב שֶׁהַכֹּהֵן הָיָא שְׁמָהוּת הַקִּיָּמָה שֶׁל הַצָּדִיק הִיא ה'שֶׁבַע הַנְּפִילוֹת' שְׁלוֹ..."

ימי 'בין הזמנים' הם אוצר יקר ובלום למי שמשכיל לתכננם כדבעי. אפשר לחזור על כל המסכת, ללמוד דברים חדשים ומסכתות חדשות. להתפלל ביתר נחת, לאגור כוחות ולצאת עם המשפחה, להכיר את נפלאות הבריאה ולנוח. אך כמו בכל דבר, צריך תוכנית מסודרת, כמה שעות לומדים באופן מסודר, מה עושים ומה לא, להיכן הולכים ולהיכן לא, כי אנו עבדי ה', תמיד, ו"כי אם אָמַר יֵאמֹר הָעֶבֶד לְרַבּוֹ: כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְזוֹלָתִי דָּבָר אֶחָד - כָּבֹר שֶׁבֶר עַל אֲדוֹנָיו מַעֲלִיו" (שערי תשובה לרבינו יונה).

ככל שהנסיגות בחוץ, עם מאבקי הטכנולוגיה וגרורותיהם, קשים וזמינים יותר - כך השכר בשמים גדול יותר. הצעירים של ימינו, בני הדור של סוף ה'עקבתא דמשיחא', זוכים להיחלץ חושים ולהשקיע כוחות נפלאים, ושכרם? הרבה מאד מאד!

מספר הרה"ג רבי ישראל מאיר אלטמן שליט"א בספרו 'מה למעשה' (ח"א, פרשת דברים): "בי"ב כסלו תש"פ התרחש פיגוע דמים בניו ג'רזי. מחבלים נכנסו למכולת 'היפר כשר' וכל מי ששהה במכולת, נרצח. היה אברך צעיר ששמע על הפיגוע, וידע שאשתו אמורה להיות שם. הוא התקשר אליה בחדרה גדולה והיא מספרת לו: "התעכבתי. כעת אני יוצאת למכולת".

האברך זעק בטלפון: "אל תצאי מהבית! יש מחבל, והוא מסתובב בחוץ! תנעלי את הדלת! ובכלל, לא היית אמורה כבר להגיע ל'היפר כשר'?"

סיפרה לו רעייתו: "ביום כיפור, בתפילת 'ונתנה תוקף' - מי יחיה ומי ימות, קיבלתי על עצמי הידור בכיסוי הראש. מיד במוצאי יום כיפור הזמנתי בטלפון את הכיסוי המהודר עם משלוח עד הבית. המשלוח התעכב, והוא הגיע בדיוק כשעמדתי לצאת לחנות. נכנסתי הביתה שוב כדי להלביש את הכיסוי המהודר, התעכבתי איתו, והנה..."

ממשיך הרב אלטמן וכותב: נאמר בספר תהילים (פרק קיט) "יָדִים הִלִּיצְנִי עַד מֵאֹד מִתּוֹרֶתְךָ לֹא נָטִיתִי". וביארו הספה"ק בדרך דרוש ומוסר: "יָדִים", הכוונה ליצר הרע, "הִלִּיצְנִי" - הם עושים שחוק וליצנות מהגדרים שהצבתי ביראת שמים "עַד מֵאֹד", עד כדי כך צריך להתחזק, להישמר ולגדור גדרות? לא מספיק שמירה פחותה... והתשובה לכך היא: "מִתּוֹרֶתְךָ לֹא נָטִיתִי", בזכות הגדרים לא נטיתי מתורתך הקדושה, מהיותי עבד ה' בכל זמן ועת, גם

התחדשות והתעצמות בפעילות "אחינו" קבעתי את מושבי פה בבית המדרש

התרעננות והתחדשות בקרב פעילי ארגון 'אחינו' עת אשר התאספו למפגש מיוחד, במשרדי אחינו החדשים בבני ברק, לסיכום שנת פעילות עניפה באגפי קירוב קרובים ורחוקים ולרגל הרחבת והעצמת הפעילות ברחבי הארץ

אחינו בא לבקר אותי כמה פעמים, ועזר לי בכל קושי שהיה לי... ובזכותו החזקתי מעמד בכל שנותיי בישיבה, עד שברוך ה' אני מורה בישראל ושולח תלמידים לישיבות..."

הנוער מחפש חום - ואנחנו שם לתת לו אותו!

הרב אהרן ידלר המרכז את הפעילות בתוככי המדרשות לנוער מתקרב, ועושה רבות כדי להכניסם לישיבות, סקר בפני המשתתפים את הצמא הרב שיש בקרב בני הנוער, בעיקר בימי המלחמה, והסביר שדוקא החרדה השוררת בקרב עם ישראל מכוונת את בני הנוער אל בתי המדרש, ושם אנחנו, פעילי אחינו, מקרבים אותם ומכוונים אותם לישיבות הקדושות.

אחרון הסוקרים היה הפעיל הוותיק במחלקת 'קירוב קרובים' הרב מיכאל הורן: "הפעילות שלנו - פתח ר' מיכאל את דבריו - 'אמנם לא עוסקת בהצלת נערים חילוניים, אבל בימינו כאשר ציבור בני התורה גדל למספרים כה עצומים, ויחד עם זה גדלו הצרכים, אני מרגיש שהפעילות שאנחנו עושים, זו הצלת דורות... אם פעם הפעילות בתוככי עולם הישיבות היתה בגדר 'מוותרות', כיום היא בגדר 'הצלה' ממש..."

"דוקא כשאין כה - יש כח!"

רגעי השיא בכינוס היה עת שמעו הפעילים את דברי החיזוק של נשיא הארגון הרה"ג ר' דוד הופשטטר שליט"א. הוא התרפק

ההתעוררות הרוחנית בקרב כל שכבות הציבור והעם שבשדות בתקופה האחרונה מורגשת בכל אגפי ארגון אחינו - זרוע הקירוב של 'דרשו' הפועל למעלה משלושה עשורים להכוונה לישיבות, באמצעות מיזמים יחודיים, מדרשיות ערב לצעירים מתחזקים, מסגרות טיפול המשך ומערך ייעוץ וסיוע בהתמודדויות שונות.

במהלך החודשים האחרונים נרשמה התחדשות משמעותית בארגון וזאת במסגרת המעבר למשרדים החדשים בבני ברק, חיזוק והוספת תקנים, והרחבת זרועות הסיוע נוכח הצימאון ההולך וגובר ליהדות. זאת במקביל להרחבת פעילות אגף קירוב קרובים, לסיוע והכוונה לבני ישיבות המבקשים למצוא ולהתאים עבורם את המקום המתאים להם ביותר בין ספסלי בית המדרש.

בפתח הכינוס נשא דברים הרב ישראל ליוש העומד בראש אחינו, ופרש את היקפי הפעילות של הארגון. "זכינו להוביל כאן במשך שנים רבות פעילות שגרתית, קבועה ויומיומית של הצלת נפשות ממש" - פתח הרב ישראל ליוש - "הפעילות הזו זוכה כעת לריענון והתחדשות. השגרה מצד אחד טובה ומועילה ובכוחה לשמור על פעילות יציבה. אך מנגד היא מכרסמת בחיות הפעילות ועלולה להרדים אותה. זו הסיבה שהתכנסנו כאן כלל הפעילים, כדי להתרענן ולהרעיף על עצמנו טל תחיה, כדי שהפעילות מעתה ואילך תהיה חיה ותוססת יותר מכפי שהיתה עד עתה".

בזה אחר זה הוזמנו פעילים מהמחלקות השונות כדי לסקור בפני נשיא הארגון ובפני המשתתפים את היקף הפעילות, ולספר להם על הזכויות הרבות הנצברות בפעילות הקודש.

"עשית לי מהפך בחיים": סיפורו של המורה

הרב אליעזר הילמן המרכז את הפעילות בקרב בני כיתות ח' ושליחתם לישיבות הקדושות, סיפר בהתרגשות על מפגש מרגש שהיה לו כאשר ביקר בבית ספר בנתניה: "כשנכנסתי לכיתה, פגשתי מורה חדש שלא הכרתי. כשהמורה ראה אותי, הוא ביקש מהתלמידים לקום ולעשות כבוד לרב הילמן.

"ברגע הראשון הייתי המום, מהיכן הוא מכיר אותי? ומדוע מגיע לי כל הכבוד הזה? אך המורה הסביר מיד ולא נתן לי הרבה זמן לספיקות... "כשהייתי בחור צעיר" - סיפר המורה - "נכנסתי לישיבה והיה לי מאוד קשה שם, התגעגעתי להוריי, והתרבות החדשה בישיבה היתה זרה לי במיוחד. והרב הילמן בשליחות ארגון

שנים רבות של פעילות, כשמרגישים שאין כח, יש כח... ועל חובתנו לאזור כוחות רעננים להמשך פעילות הקודש".
בתום הערב המרומם, יצאו הפעילים מחוזקים ואיתנים, כשבאמתחתם כוחות רעננים וחדשים, ותחושת צעירות וחדשנות ממלאת את ליבם.

בהתרגשות וסיפר על פעילות אחינו לפני שנים רבות, בהיותה אבן היסוד שקדמה לייסוד ארגון 'דרשו' בארץ ישראל. "ואתם הפעילים" - חזק ר' דוד - "דעו לכם שכוחכם רב, משום שכח ההשפעה שלכם הוא לא על יחידים, אלא כל יחיד ויחיד שאתם מחזקים או מכניסים לישיבה, הצלתם דורות שלמים, ודוקא אחרי

מראה הארץ דעה את ה'

שנה של התחזקות בלימוד ויגיעת התורה, שנה של סיומים, שנה של מאות שיעורים חדשים, שנה של הוספת לגיונות למגוון מסלול 'דרשו' - בפעילות חובקת עולם שהקיפה קהילות, ערים, ישיבות ובתי מדרשות ברחבי העולם היהודי כולו, והעיקר שיתרבה לימוד התורה

סיני ועוקר הרים

בתחילת זמן חורף בני 'חבורת ש"ס' התחילו מסכת בבא בתרא במעמד מיוחד שנערך בבית רבינו מרן ראש הישיבה הגר"מ הירש שליט"א בהשתתפות, מרן הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון ומרן הגאון הגדול רבי חיים פיינשטיין שליט"א ראש ישיבת עטרת שלמה

מסכתות הש"ס.

התכנית מהווה הצלחה כבירה בקרב עידית האברכים שבעולם התורה ובזכותה סיימו עד עתה מאות אברכים את לימוד מסכתות בבא קמא ובבא מציעא בעיון מרישא ועד גמירא ולעמוד בכור המבחן מדי חודש בחודשו וזכו לקנין עיוני מקיף במסכת זו.

התכנית כבר מיד עם הקמתה בשנה שעברה עוררה עניין רב בעולם התורה כולו מאחר והיא מעמידה אתגר חסר תקדים שיאפשר לאברכים לרכוש ידע רב במסכתות הש"ס בעיון ובס"ד לזכות ולדעת את התלמוד בבלי כולו בעיון - מפעל שלא קם כדוגמתו מעולם, וביכולתו לבנות את שדרת התלמידי חכמים, אשר ירביצו תורה לעדרים ויהיו בבחינת סיני ועוקר הרים.

בתחילת זמן חורף, בראש חודש חשון התחילו בני 'חבורת ש"ס' לימוד מסכת בבא בתרא בעיון במסגרת התכנית. במסגרת תחילת המסכת נערך מעמד מרומם בנוכחות ראשי כוללים וראשי חבורות הלימוד של חבורת ש"ס במעונו של מרן רבינו הגר"מ הירש שליט"א ובהשתתפות מרן הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון ומרן הגאון הגדול רבי חיים פיינשטיין שליט"א ראש ישיבת עטרת שלמה ונשיא דרשו הגר"ד הופשטטר שליט"א, שנשאו דברי חיזוק מיוחדים לבני התכנית שיחי'.

את המעמד פתח הגר"ב גודלביסקי שליט"א מראשי התכנית אשר הביא את דבר העמל והיגיעה של בני החבורה בקביעות יומיומית ללימוד מסכת בבא מציעא כולה בעיון עד שזכו לסיימה וכל זאת בדרכם לרכישת קניני ידיעה בעיון קל בכל

בני דרשו המסולאים בפז

מבחן פומבי בישיבת פוניבז' על מסכת בבא קמא לבני הישיבה משתתפי תכניות דרשו בהשתתפות נשיא הישיבה הגאון הגדול רבי אליעזר כהנמן שליט"א וראש הישיבה הגאון הגדול רבי חיים פרץ ברמן שליט"א

כמו"כ מתקיימת התוכנית 'מקדשי' הכוללת למעלה מאלף בחורים מהעידית של עולם הישיבות, שהחליטו להקדיש את ערבי שבתות, שבתות ומוצאי שבתות, ללימוד התורה. במסגרת זו מתבקשים הבחורים להשתתף בסדר הנערך בישיבה ביום שישי לפני הצהרים וכן להשתתף בסדרים לפני כניסת השבת, בליל שבת בימות החורף, לפני תפילת מנחה של שבת בימות הקיץ לאחר ההבדלה בחורף.

תוכנית נוספת הכוללת אלפי בחורים בעשרות ישיבות היא התוכנית 'תלמודו'. במסגרת תוכנית זו מקבלים הבחורים על עצמם לשנן הדק היטב את כל דפי המסכת הנלמדת בישיבה ולהיבחן עליהם בסוף כל חודש, כולל מבחן מסכם שנערך לאחר בין הזמנים על כל הנלמד בחצי השנה האחרונה בישיבה. במסגרת תוכנית זו סיימו אלפי בחורים מסכתות שלמות בזמן קיץ האחרון. בכל התוכניות של 'דרשו' נדרשים הבחורים להיבחן על החומר הנלמד והמלגות מחולקות בהתאם לציונים.

בערב חנוכה נערך מבחן פומבי על מסכת בבא קמא לכמאתיים מתלמידי ישיבת פוניבז' הנבחנים בתכניות דרשו לבני הישיבות, בהשתתפות נשיא הישיבה הגאון הגדול רבי אליעזר כהנמן שליט"א וראש הישיבה הגאון הגדול רבי חיים פרץ ברמן שליט"א יחד עם הרמ"ם וראשי הישיבה. את המעמד פתח נשיא דרשו הגר"ד הופשטטר שליט"א שנשא דברי ברכה בשם דרשו למשתתפי התכנית, שקנו בזכותה.

ראש הישיבה הגר"פ ברמן שליט"א העלה על נס את העשייה הברוכה של דרשו בקרב בני הישיבות. "נמצאים כאן איתנו המובחרים שבבני הישיבה, בני דרשו המסולאים בפז, שמוסיפים על לימודם וזוכים אודות לכך להשיג דרגות מופלאות בידעת התורה. המשתתפים בתוכנית זוכים להיבחן על כמאתיים דפי גמרא בשנה, ולאחר מספר שנות לימוד בישיבה הם יוצאים עם נכס של שמונה מאות ואף אלף דפי גמרא עליהם הם חזרו אותם הם שינוו אין ספור פעמים" הוסיף הראש ישיבה.

תוכנית דרשו בעולם הישיבות נוסדה על מנת להבטיח שלבני הישיבות יהיה מחייב מיוחד שיסייע להם להעריך מידי חודש את ההספק שלהם ולבדוק את עצמם עד כמה הם התאמצו ושקדו על תלמודם בחודש האחרון, ולרכוש 'קנין' בלימודם.

תוכניות בני הישיבות של 'דרשו' כוללות את התוכנית 'דרשו בוקר', במסגרתה לומדים הבחורים מידי בוקר בכל ימות השבוע, כשעה לפני התפילה. הבחורים נבחנים על הדפים שנלמדו בסדר בוקר, כאשר החומר הנלמד נבחר על ידי ראש הישיבה ובדרשו ערוכים עם מבחנים מתאימים על כלל המסכתות הנלמדות בישיבות הקדושות.

ההרים והגבעות יפסח"ו לפניכם

התלהבות בכל תפוצות ישראל עם תחילת לימוד מסכת פסחים בעמוד היומי, שתאפשר

לכל יהודי להיכנס לליל הסדר הבעל"ט כשהוא בקיא בענייני בכל סוגיות הפסח •

גדולי ישראל אירחו בבתיהם את מעמדי סיום עירובין ותחילת פסחים

לייקווד, מבואנוס איירס ועד ביתר, ממודיעין עילית ועד מלבורן - שיעורי 'עמוד היומי' וחבורות לימוד נפתחים בכל מקום! במהלך השבועות האחרונים נערכו מעמדי סיום מסכת עירובין ותחילת לימוד מסכת פסחים בבתי מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א יחד עם ראשי ורבני דרשו, כאשר מרנן ורבנן מעתירים בעוז אודות התכנית שכבשה את עם ישראל, ומהווה מפתח אמיתי להצלחה בתורה ולקניין קנייני נצח בסוגיות הש"ס. מעמדי סיום מסכת עירובין ותחילת פסחים נערכו בבתיהם של רשכבה"ג מרנן רבינו הגר"ד לנדו שליט"א, מרנן רבינו רה"י הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א. מרנן רה"י הגר"ד כהן שליט"א, מרנן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך שליט"א, ומרנן רה"י הגר"א סלים שליט"א.

ביום שני כ"ה תמוז החלו רבבות לומדי העמוד היומי את לימוד מסכת פסחים, לאחר שסיימו את מסכת עירובין בשעה טובה ומוצלחת. בדרשו מציינים גל של התלהבות והצטרפות בכל רחבי העולם היהודי למסכת פסחים, נוכח התמורה יוצאת הדופן שיצאה בס"ד ומאפשרת לכל לומד לרכוש את מסכת פסחים בעיון קל ולסיים אותה ממש בערב פסח תשפ"ו.

מהפכת הלימוד היומי כובשת את העולם היהודי כולו, ונכון להיום יש למעלה מ-1000 נקודות שיעור ברחבי תבל, של יהודים שקיבלו על עצמם ללמוד במתינות ולרכוש את סוגיות הש"ס תוך שהם לא מוותרים על הבנה עמוקה ומשמעותית של המושגים וההלכות שבמסכת.

מאז שהתחיל 'עמוד היומי' עם מסכת ברכות בחשוון תשפ"ד - הוא כבר כבש את כלל ישראל. מברוקלין ועד בני ברק, מלונדון ועד

וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ

שגריר ארה"ב בביקור של קידוש ה' בבתייהם של מרן רבינו רשכבה"ג הגר"ד לנדו שליט"א ומרן רבינו רה"י הגרמ"ה הירש שליט"א כשהוא מלווה בנשיא דרשו הגר"ד הופשטטר שליט"א

היתר במצבם של יהודי ארה"ב ומצבם של בני הישיבות בא"י. בתחילת דבריו אמר מרן שליט"א לשגריר: "אנו מעריכים מאוד את מה שאמריקה עשתה עבורנו, ושומחים על כך. אנו מקווים שהיא תמשיך להיות ידידתנו ולפעול למעננו. ואנחנו נעשה כמיטב יכולתנו כדי להביא שלום ושגשוג לכולם".

במהלך השיחה עלתה סוגיית חשיבותם של בני הישיבות, כאשר מרן שליט"א אמר כי עולם הישיבות קריטי לקיומו של עם ישראל, והיסוד הזה הוא היחיד שיכול להבטיח את עתידו. השגריר האקבי הגיב ואמר לראש הישיבה כי "חשוב שיהיו תלמידי חכמים הם מזכירים לנו למה אנחנו קיימים ומה המטרה".

בהמשך התפתחה השיחה לדיון על האנטישמיות בארה"ב. נשיא דרשו הגר"ד הופשטטר סיפר למרן רה"י כי לשגריר יש השקפה ייחודית מאוד על אנטישמיות. "הוא אומר שאנשים אינם יכולים להבין אנטישמיות. אם אנשים הם אנטישמיים, זה בגלל שהם נגד אלוקים, נגד ריבונו של עולם. ואנחנו הנציגים שלו, העם שלו, ולכן הם אנטישמיים. אחרת אין לזה שום היגיון".

מרן שליט"א התייחס ואמר "זו השקפה מעניינת. ישנה השקפה נוספת, שמכיוון שאנחנו נחשבים לעם הנבחר, אנשים מגיבים ב"מי אתם בכלל? אתם מתיימרים להיות גדולים, ולהיות עם נבחר".

השגריר האקבי השיב לדברים ואמר. "זוהי חלק מזה. מכיוון שאתם העם הנבחר, שקיבל מקום נבחר למטרה נבחרת, אם מישהו כועס על אלוקים, הוא יכעס על העם שמייצג אותו. לכן אני אומר לאנשים: אנטישמיות היא אי-רציונלית, אין לה סיבה, אלא אם כן מבינים את הסיבה הרוחנית, שהיא לדעתי לב העניין. זה לא מאבק של שמאל נגד ימין, זה טוב נגד רע. זה הבורא נגד אלה שמתמרדים נגד הבורא".

במפגש יוצא דופן, של חיבור והערכה שטרם נראה כמותם מאז ומעולם, הנציג האמריקאי הבכיר ביותר בישראל השגריר מייק האקבי חלק כבוד למרן ורבנן גדולי ישראל שליט"א והתייצב באופן ברור בהערכה לבני הישיבות העמלים על התורה, תוך שהוא מביע הבנה לייחודיות יוצאת הדופן של עולם הישיבות בדורנו.

הביקור שיצא לפועל בזימנת נשיא דרשו הגר"ד הופשטטר החל בביתו של מרן רבינו רשכבה"ג הגר"ד לנדו שליט"א שביקש בתחילת דבריו למסור לשגריר ארה"ב: "אנא, מסור לנשיא טראמפ שיפעל למען עולם התורה. עם ישראל חי וקיים בזכות התורה. לומדי התורה הם הם המגינים, ויש לשמור על מעמדם ולקדש את ערכם".

מרן שליט"א אמר לשגריר כי התורה הגנה ומגינה על ישראל. "התורה היא זו שעמדה לעם ישראל במשך שנות היותו לעם ובזכותה ורק בזכותה שרד את כל הגלויות. כל פגיעה בלימוד ובלומדי התורה היא נזק לכל עם ישראל ופוגעת בזכות קיומו כעם, ואף בכל העולם כולו, כמו שנאמר 'אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמיים וארץ לא שמת'".

כמו כן הודה מרן שליט"א לנשיא האמריקני על תמיכתו בישראל: "אני רוצה בזה להביע את הערכתי והוקרתי לנשיא דונלד טראמפ ולאומה האמריקנית על עמידתם האיתנה כמלכות של חסד לימין עם ישראל בארץ ובעולם, ובפרט במלחמה האחרונה עם איראן".

השגריר הסכים עם הדברים וחזק אותם, כאשר הוא הבהיר את הנקודה שגם לפי השקפתו, בלי עולם התורה לא יתכן קיום לעם ישראל. לאחר מכן המשיך השגריר לפגישה עם מרן רבינו רה"י הגרמ"ה הירש שליט"א שם שוחחו על מונון נושאים רחבים הקשורים בין

עמוד היומי

שמעו ותחי נפשכם

הננו להודיע בזאת כי בימי בין הזמנים הבעל"ט ימסור
הגאון הגדול רבי איתמר גרבוז שליט"א
שיעורים בסוגיית ר"ח סגן הכהנים - ענייני טהרות
לפי סדר עמוד היומי

השיעורים יתקיימו בבית המדרש חניכי ארחות תורה
רחוב רבי עקיבא 79 בני ברק, בשעה 12:30

ניתן להאזין לשיעורים בשידור חי במס' 0799389999 שלוחה 93

טעמו וראו כי טוב

לימוד יומי של עמוד גמרא • גמרא עם ביאור עיון העמוד ושפה ברורה • מיטב שיעורים להאזנה בכל עת • לוח
לימוד אישי • כוללים וקבוצות לימוד • מבחן חודשי בארבעה מסלולים • מלגת פתיחה לשיעורים • מלגות לנבחנים
להצטרפות: 'דרשו' 02-5609000 או בעמדות נדרים פלוס

סיום עירובין "ירושלמי" - בבית מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זיע"א
בראשות בנו הגאון הגדול רבי יצחק שאול קנייבסקי שליט"א

תמיד תישאר מחובר

שירות מיוחד לרבבות לומדי 'עמוד היומי'

שלחו הודעה לכתובת האימייל b025609000@gmail.com

וקבלו מיידית קישור להורדת תיקייה מסודרת לימי 'בין הזמנים'

הכוללת שיעורים יומיים מפי

הגאון רבי **אריה זילברשטיין** שליט"א

ודפי הגמרא מהדורת 'עוז והדר' עם 'עיון העמוד' ו'שפה ברורה'

עמוד היומי - בכל מקום, בכל עת, ובכל זמן!

סיום זרעים בירושלמי בבית מרן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך שליט"א
"שמחה גדולה היא לראות שמסיימים 'ירושלמי זרעים'
שהוא דבר שלא היה כן בעבר, ומעולם לא חשבו על כזה
תקופה של עליה בתורה כמו בתקופתנו"

והשטן הרי אינו יושב בשקט, ואדרבה, כשהוא רואה שאנחנו מוסיפים בקדושה, הרי הוא מוסיף כנגדינו ומשלש פעולותיו לצד הטומאה, ומנסה לשבור אותנו בטענות שונות לעזוב את דרך אבותינו רח"ל, ואנו זקוקים לרחמי שמים שנזכה להמשיך לרומם קרן התורה.

"וב"ה זכו כאן ללימוד ירושלמי זרעים בעיון, שהוא נוגע לארץ ישראל ממש, והקב"ה יעזור שהרושם שסיום זה פועל בשמים יהא בבחינת 'כימי השמים על הארץ', והאור שמאיר בשמים יאיר גם כאן, ובמהרה בימינו יתגדל ויתקדש שמייה רבא, והקב"ה יגלה כבוד מלכותו עלינו, ולא ימוש התורה מפינו ומפי זרעינו ומפי זרעינו עד העולם.

"וברכה מיוחדת להרה"ג ר' דוד הופשטטר שליט"א שזכה לחכמה ותבונה יתרה, להבין איך להשתמש בכספו באופן שיהא לו מזה קרן קיימת לעולם ועד ולנצח נצחים, והקב"ה יעזור לו שיהא לו נחת ושמחה, ויזכה להמשיך הלאה לפעול עוד ועוד לקנייני נצח שיעמדו לו לנצח נצחים, ובמהרה יתגלה כבוד מלכותו במהרה בימינו, ונזכה לראות זאת בעינינו בקרוב בימינו.

בתחילת החורף נערך נערך ברוב כבוד והדר מעמד סיום סדר זרעים בקניין ירושלמי והתחלת סדר מועד, בביתו של מרן פוסק הדור הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א. במעמד שבו השתתפו ראשי ורבי דרשו, נישאו דברים מיוחדים אודות החשיבות העצומה של קניין ירושלמי.

אולם דברי החיזוק שנשא מרן פוסק הדור שליט"א הותירו רושם עמוק בלב כולם. "שמחה גדולה היא לנו לראות ציבור שמסיימים 'ירושלמי זרעים' שהוא דבר שלא היה כן בעבר, ומעולם לא חשבו על כזה תקופה של עליה בתורה כמו בתקופתנו, ואף אמנם מצד אחד יש ירידה מטה מטה בכמה עניינים, אבל מצד שני יש עליה גדולה בתורה ולומדים ירושלמי זרעים בעיון, וזהו זכות מיוחדת לאותם שלמדו".

"ועל הלומדים לידע שהם באמת עשירים גדולים, שמי שלומד מסכתא יצא ברכוש גדול של קניין נצח לעולם וועד, ואף אם אין מרגישים עשירים אבל זהו מציאות שאתם עשירים ממש, ומי שמבין את האמת עד כמה הוא 'עשיר', הוא זוכה לשמוח עכשיו באמת." "והקב"ה יעזור שנזכה להמשיך הלאה לפעול לקדשי שמים,

במעמד "סדר הכנה" שע"י 'דרשו'
בהשתתפות אלפי בני הישיבות לקראת עלייתם לישב"ג

מרן רבינו רה"י הגרמ"ה הירש: "כל ההצלחות שיש זה הכל בזכותכם - כי בלי התורה אין סייעתא דשמיא"

מעמד רווי הוד בהשתתפות אלפי בני ישיבות קטנות מכל רחבי הארץ שביקשו לאמץ דעת חכמים לקראת עלייתם לישיבות הגדולות בזמן אלול הבעל"ט • את המשא המרכזי נשא מרן רבינו רה"י הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א • מרן הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א חבר מועצה"ת העמיד את דמותו של בן ישיבה ההולך לפי דרכו הרוחנית ואינו נפנה ללחצי החברה • רב שיח עם ראשי הישיבות, הגאון הגדול רבי יהושע אייכנשטיין, ראש ישיבת יד אהרון, הגאון הגדול רבי בונים שרייבר שליט"א ראש ישיבת נתיב הדעת, והגאון הגדול רבי חיים פרץ ברמן שליט"א ראש ישיבת פוניבז' • ותן בליבנו בינה

שהתרכזו באולמות מיוחדים בפר"ז, מקסיקו סיטי, ובואנוס איירס, ושמעו את דברי החיזוק של מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א. במרכז הכנס עמדו דברות קודש ושיח הדרכה נורא הוד מלוקטים מכנסי "סדר הכנה" ממרנא ורבנא רבינו הגאון הגדול ראש הישיבה רשכבה"ג רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל. מדובר ביריעה חינוכית מקיפה שמרן רה"י נשא עבור בני הישיבות ונמשכת כ-17 דקות ומכילה תוכן שלא יסולא בפז עבור הנושאים עיניהם לשערי גיעת התורה והצלחה בלימוד והתמדה, ומהווה תוכן יקר ערך שעליו מתבססים האדנים של מעמד "סדר הכנה" ויתר דברי מרנן ורבנן גדולי ישראל והמשגיחים שליט"א.

"כל הירא"ש נבנה בתקופה הזו"

במשאו של מרן רבינו רה"י הגרמ"ה הירש שליט"א נמנו מספר נקודות חשובות לעומדים בשערי הישיבות הגדולה. "בס"ד בערך

בזה אחר זה הם נכנסו למתחם רחב הידיים באולמי ארמונות חן בבני ברק. מקרית ספר ומצפת, מנווה יעקב ומרכסים - דרך ארוכה ונגרשת הם עשו לקראת המעמד שישפק להם את הכוחות לרגל המעבר החשוב בחייהם. מבושים מעט, נרגשים ומלאי תקווה ותפילה, הם צעדו לתוך האולמות, נחושים לקחת מהם את המירב. לנצל את הרגעים על מנת לקנות את הכלים ממרנן ורבנן גדולי הדור וראשי הישיבות שליט"א שיאפשרו להם לעלות ולהתעלות. בעוד שבועות מספר הם יעמדו ברגע החשוב בחייהם. הרגע שבו הם יעזבו את חיי הנערות ויכנסו לחיי בגרות ואחריות ויעמדו בשערי הישיבה הגדולה - בית היוצר לאישיותם, המקום ממנו יצמחו ויגדלו כתלמידי חכמים, כהורים וכמשפיעים לדורות הבאים.

המעמד שנערך ביום חמישי האחרון בבני ברק, בראשות מרן רבינו רה"י הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א, הועבר במקביל בשידור חי מעבר לים, לאלפי בני הישיבות הקדושות

אמורים בפרט היום שיש כל מיני טלפונים שיכול לגרום לדברים רעים, וצריכים להתחזק נגד זה."

"דבר שני, בחור מרגיש שהוא חכם. הוא יודע מה טוב בשבילו. רבותי! זעק מרן רה"י "אתם טועים! בחור חושב שהוא לא ילמד בביהמ"ד בלילה, הוא ילמד במקום ליד. הוא בטוח שהשקט יותר טוב לו להתרכז. ובא המשגיח ואומר לו ללמוד בישיבה, אבל הוא יודע שיותר טוב לו בחוץ". "חוץ מזה שאולי הוא טועה, ואפילו אם הוא צודק, יש בזה הרס של הישיבה, אם כל אחד יעשה מה שהוא מרגיש. ובסוף גם הוא יפסיד מזה כי הרמה של הישיבה תרד."

"בחור שהיה בישי"ק והיו לו נפילות, או שהיה חלש, ומסיק מכך שזה מה שהוא הוא.

אבל זה טעות! בישי"ג זה פנים חדשות באו לכאן. ראשית אתה יותר גדול בשנה, שנית, זה מצב אחר לגמרי, ומה שהיה - היה, ואפשר

בעוד חודש אתם עושים את הצעד שהוא החשוב ביותר בחייכם, נכנסים לישיבה גדולה" פתח מרן רה"י את דבריו. "בחור בישי"ג בונה את היסוד של כל החיים שלו, בין בלימוד, בין בירא"ש, בין במידות, בין בתפילה, וממילא זה חשוב שאף אחד לא יאבד את ההזדמנות הזו."

"הדבר הראשון הוא שיש לכם היום ניסיונות חדשים, והשחרור בישי"ג זה פתח ליצה"ר. היה לי פעם בחור חסידי אצלינו בישיבה שהגיע מחו"ל, תפסנו אותו שהלך רח"ל לקולנוע. וביקש לא לזרוק אותו, ואני הרגשתי שזה יהיה בסדר לא לזרוק אותו, ובאמת לא זרקנו אותו והוא באמת עלה מאוד. כמה שנים אחר כך פגש אותי ושאלתי אותו איך יתכן בחור כמוך שעשה דבר כזה.

והוא ענה לי: שחרור. והוא ענה לי באמריקה הוא היה תחת השגחה והגיע לכאן היה לו שחרור. צריך להיזהר מהשחרור. והדברים

לצאת מהשיבה. התורה שלנו זה מביא את כל הישועות על עם ישראל. והסיבה לכך היא שהתורה שלנו גורמת לכך שהקדוש ברוך הוא יותר קרוב אלינו, וזה גופא נותן את הסייעתא דשמיא ורק ככה אנחנו נוכל להצליח. ועל ידי הלימוד שלכם ברמה הכי גבוהה, זה יביא הכבוד שמים והגאולה השלימה במהרה בימינו אמן."

כלים לבניית בן תורה"

דברים נכוחים על מעמדו של בן הישיבה נשא ראש ישיבת חברון הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א. "ישיבה זה לא מקום שלומדים בו גמרא. אם כי בעיקר, מה שעושים בישיבה זה שלומדים גמרא" אמר הגר"ד כהן בראשית דבריו. "ישיבה מגדלת בן תורה. ישיבה מגדלת בן ישיבה. ובן ישיבה כשמו כן הוא "בן הישיבה". הישיבה היא האבא והאמא שלו שמגדלים אותו והוא חלק ממנה, והוא נשאר חלק ממנה לכל החיים."

"והשאלה שנשאלת, למה לא כולם נהיים גדולים, הרי כולם הולכים ללמוד תורה. התשובה היא, כשאתה בא לישיבה, באיזה מטרה אתה בא לישיבה. ישיבה זה מקום שנעשה כבית. ובית שיש בו חברה, בית שיש בו חוויות רוחניות, בית שיש בו תוכן. אבל לא צריכים לאבד את המשמעות העיקרית. אנחנו באים לישיבה להיעשות אדם גדול. שהתורה תהיה בית היוצר ותגדל אותנו. וזאת היא צורתה של הישיבה וזה התכלית של הישיבה."

הגאון הגדול רבי מסעוד בן שמעון שליט"א מרא דאתרא בני ברק נשא דברי חיזוק נפלאים לבני הישיבות והרחיב אודות המעלה הסגולית של העולים לישיבות הגדולות. "במעבר לשי"ג הוא לא רק עניין של שנים" אמר הגר"מ בן שמעון שליט"א. "הערך לנר אומר בספרו מנחת עני, בעליה הזו יש כאן עניין יסודי של שינוי מהותי בקבלת התורה. בשי"ק לעיתים כפו עליו ללמוד, אבל כעת אתם תלמדו מבחירה ומתוך שמחה ואהבת התורה" כבר בתחילת המעמד קיבל את בני הישיבות קיבל הרב ישראל ליוש שליט"א, ממנהלי דרשו שהסביר כי הסיבה ש'דרשו' ראה

להתחיל מחדש. אבל לא רק בחור שהיה חלש, גם בחור שהיה טוב מאוד בשי"ק צריך לדעת שהוא צריך לעבוד על הכל מחדש. וכבר ראיתי בחורים שהיו בשי"ק חזקים ובישי"ג איבדו הכל."

"כל בחור צריך לקבל על עצמו גדלות. לשאוף שאיפות גדולות, בכל דבר; במידות, בתפילה ברא"ש הכל להיות הכי טוב, ות"ת כנגד כולם. בחור יגיד, מה הוא מדבר פה? אני גדול, אני מכיר את עצמי, אני נופל, אני לא מהסוג הזה" אמר מרן רה"י והמשיך בלהט דבריו. "אומר החפץ חיים, שכל אחד ואחד יכול להגיע למדרגות הכי גבוהות, והנחיתות הזו היא מעשה יצר. ולדעת שהוא עושה את הדבר הכי חשוב בעולם בזה שלומדים לומד תורה. אם אדם ככה מרגיש אפילו שזה קשה - הוא נהנה מזה."

"בנוסף שכל בחור ילך בדרך שלו, ולא ינסה לחקות אחרים, יש בחור שיכול ללמוד מהר ולהבין בעמקות כי הוא בעל כשרון, ויש בחור שלוקח לו זמן. או שיש בחור שהוא חזק מאוד והוא יכול לישון 6 שעות, ובחור שני צריך שבע וחצי שעות בלילה. וכאן כל אחד צריך להיות לפי הכוחות והכישורונות שלו. אל תעשה חיקויים. אני מכיר בחורים שחיקו אחרים, בהתחלה הם חיו באיזה דמיון אבל בסוף ירדו לגמרי. בחור צריך להיות ברמה הכי גבוהה, אבל ברמה הכי גבוהה שלו. לא הכי גבוהה של החבר שלו."

"אצל הרבה בחורים יש תקופות של ירידות, אין לו חשק, ויש קריירות באידישקייט, אומר ר"ח מוולאזין שזה הדבר הנורמאלי ואצל לומדי תורה יש זמנים שירידים, אבל ח"ו, אם הוא מסוגל ללמוד מאה אחוז ויורד מזה ל-40 אחוז, שלא יגיד כיוון שאני לא יכול 100 אחוז, אני פטור לגמרי, אלא ילמד כמה שהוא יכול עכשיו ואחרי זה יעלה. ומי שמפסיק לגמרי אחרי זה קשה לו לעלות."

בהמשך התייחס מרן רה"י לסוגיית הגיוס רח"ל שבני הישיבות: "יש אנשים שמפתים בחורים: תצא מהישיבה. יש כל מיני דברים: הסדר חרדי, ועוד ועוד דברים. בשי"ק לא יהיה לכם נסיון כזה, אבל יתכן שבישיבה גדולה יהיה לכם הנסיון הזה" "תדעו" הזהיר מרן רה"י "שאסור לבחור לחשוב חצי מחשבה

להבין שכותלי הישיבה הם המרכז של כל החיים שלנו. היסוד של השמחה שלנו והסיפוק שלנו בחיים זה התורה. רק מי שמחובר, וכל יתר הדברים בחייו הם שוליים זוכה לכך שהתורה נכנסת לחייו. הרבש"ע יברך אתכם שתצליחו, תעלו מעלה מעלה בדרגות התורה, בפנימיות התורה, מתוך בריאות ושמחת הלב.

ברב שיח מרתק עם ראשי הישיבות, הגאון הגדול רבי יהושע אייכנשטיין שליט"א ראש ישיבת יד אהרון, הגאון הגדול רבי בונים שרייבר שליט"א ראש ישיבת נתיב הדעת, והגאון הגדול רבי חיים פרץ ברמן שליט"א ראש ישיבת פוניבז', תחת הנחייתו של הגאון ר' בנימין בירנצוויג, ר"מ בישיבת אמרי משה, עלו שורת סוגיות שעומדות בלב ההתמודדויות היומיומיות של בני הישיבות, עם עצות נבונות להתמודדות ולהצליח לעלות בדרך העולה בית קל.

בסיום הכנס הוענק מתנה מיוחדת למשתתפים, ספר המפתח על המשנ"ב בהוצאת 'דרשו' וחוברת הדרכה מיוחדת מגדולי הדור וראשי הישיבות שיוצאת לאור ע"י דרשו במיוחד למעמד זה ומכילה את הדברים הנחוצים ביותר מאת מרנן ורבנן גדולי ישראל לבן ישיבה המבקש לפלס דרך במעלות התורה והיראה.

לנכון לקיים את הסדר הזה, כבר כמעט שני עשורים היא כדי לתת כוחות ועצות נכונות למבקשים להתעטר בכתרה של תורה ולעלות ולנצל באופן הנכון ביותר את השנים המשמעותיות ביותר בבניית אישיותו של בן תורה אמיתי.

לאחר מכן נשא דברי פתיחה נשא הגאון רבי יעקב שטרנשוס שליט"א, משגיח ישיבת שערי שמועות. "יש כאן אלפי בחורים, וכמנין הבחורים שהגיעו לערב הקדוש הזה ככה יצאו ממנו. יש בחורים שיכולים לצאת כאן עם תובנות משנות חיים. בסוף שיעור א' ישיבה גדולה הם יהיו במקום אחר. שכל אחד כאן ידע שישירות גדולות היום זה עם אפשרויות עצומות ויש למדנים עצומים. אבל יש המון המון מקומות סכנה. אין בין גן עדן לגיהנם אלא כחוט השערה".

נשיא דרשו הרה"ג רבי דוד הופשטטר שליט"א עמד על חשיבות ההכנה הנכונה לעתידים הרוחני של בני הישיבות. "אתם עכשיו עוברים את הגבול של השלב הבא של החיים שלכם. השלב הבא המאד חשוב, מאד קריטי בחיים. שלב של אחריות. שלב שבו אתם הופכים לבני תורה תלמידי חכמים. הסוד להצלחה הוא

כשאירופה זעקת רזה לבורא

למעלה מעשרת אלפים מבני דרשו ברחבי אירופה
הגיעו בחודש כסלו למעמד נשגב של קבלת עול מלכות
שמיים, וחזוק לימוד התורה • רגעים ורשמים מהמעמד
ההיסטורי בלונדון, שאיגד את יהדות אנגליה ואירופה
בכלל, במעמדי סיום מסכתות בבא בתרא, שבת וסדר
זרעים בירושלמי, לפי תכניות הלימוד של "דרשו"

אם כי המונחים מעט זרים, כלומר, להם. מה יש לומר, באנגלית
זה נשמע אחרת: rabunim - right, רבונים - רייט (רבנים -
ימינה); mesaymim - left, מסיימים - לפט (שמאלה).
לונדון היא בכל זאת לונדון, ובתקופת חנוכה המסיימת את
השנה הלועזית הם חוגגים חגאותיים ששורפים לב כל יהודי,
כאשר בזיכרון היהודי צרובים מסעות הרצח והטבח שידענו
בימים של דם ורדיפות בתקופה זו.

ובלילה הזה, נסגר המעגל הנצחי והאלמותי, בפעם המי יודע
כמה. אבותיהם של מניחי השיחים והנרות המחליאים, רדפו את
אבותיהם של אלו שכעת גודשים את שדרת "קופר סטריט"
ממהרים לסיים את מסכת בבא בתרא בדף היומי ומסכת שבת
בעמוד היומי, ובידיהם של האחרונים קונטרסי גמרות כחלחלות
של הדף או העמוד היומי, והם חולפים ביעף ומסיימים מבט
מקישוטיהם סרי הטעם, והביטוי "גירא בעיניה דשטן" מעולם

44 מיליון לירות אנגליות הושקעו בעיצוב ובניית ה"קופר
בוקס" שבמרכז לונדון. כפי שמוכיח עליו שמו, הוא עשוי בצורת
ריבוע שקירותיו החיצוניים צבועים נחושת שחורה-אפורה, והוא
מכיל קרוב לעשרת אלפים מקומות.

יש להניח, שמותג האדריכלות "מייק" שהופקד על תכנון
ובניית המתחם הזה למשחקי כדור בינלאומיים זולים שהתקיימו
במקום לפני 12 שנה, לא חשב שיום יבוא, ואת הכסאות
הצבעוניים שזרעים את האולם בשלל צבעים, יחבשו גדודים
של יהודי לונדון שכל שיגם ושיחם הוא בהוויות אביי ורבא.
ובאותו לילה, אך ימים ספורים לפני שעם ישראל מודליק נר
ראשון של חנוכה, קור לונדוני אופף את הכיכר הירוקה המקיפה
את הקוביה הנחושתית. כמידי ערב, גם באותו ערב, עמדו
שם סדרנים כהי עור, עטויים וסטים צהובים זרחניים, בידיהם
מגפונים, כשהם מווסתים את התנועה האנושית במקצוענות,

קצה: לעשות נחת יתברך שמו!

אשריכם תלמידי חכמים שדב

לא היה חד כל כך, חד - תרתי משמע.

דין נצח. בדם ובמסירות נפש, אבל נצח.

שערי שמיים פתח

ההמונים מתכנסים במבואות הכניסה לאולם הענק. רק לשלש נכון את מבוכ המתכת הזה - נדרשה עבודת צוות סיוזיפית. נסיון לקבוע מודל זיהוי לכלל המתכנסים - נדון לכישלון. סטמפורד-היל, גולדס-גרין, גייטסעדה ומנצ'סטר משגרות לכאן בצי של עשרות אוטובוסים אלפי אברכי כולל עמלי תורה ובחורי חמד, מישיבות קטנות וגדולות, הפורקים מהאוטובוסים בקבוצות מגובשות, סביב ראשי ורבני הישיבות.

עם כניסת אורח הכבוד מארה"ק, הגאון רבי שמעון גלאי שליט"א, עומד הקהל כולו על רגליו בשירה אדירה, לאחריה מעורר הגר"ש שליט"א על כך שהעת היא עת רצון כבירה,

כאשר אלפי יהודים מתכנסים לשמחת התורה. הוא קורא פרק תהלים ברגש רב, וממשיך במשאו הנרגש, הנמסר באידיש.

תוך כדי משאו, תוכפים עליו רגשותיו של רבי שמעון, וכשהוא רק מזכיר את המלים "שערי שמים", כמו מאליו הוא מתחיל לפזם את השיר המרגש "שערי שמים פתח". מיתוס עתיק מייחס לאוכלוסיה האנגלית קור וחוסר רגש, אבל כאן מגלים עשרת האלפים חום מדויק ורגש יהודי מתפרץ. הקהל לאלפיו מצטרף לתחינה - שירה, ונגני התזמורת, ששהו בהפסקה באולם סמוך, מוזעקים לעמדות לעשר דקות של שירי תפילה ורחמים, שאמנם חרגו מהתכנית, אך התקבלו באהדה וברגש.

משא מיוחד נושא אורח נוסף מארץ הקודש - הגאון רבי ניסן הכהן קפלן שליט"א. לאחר משאו של הגאון רבי אהרון שיף שליט"א, גאב"ד אנטוורפן, מבצעת התזמורת המורחבת את שירו המפורסם של הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, "טאטאלע

המסימים, וברוך ימי החנוכה, קרא לכל בני התורה להילחם על זהותם התורנית, על לימוד התורה והתקדמות בהספקים. ושוב, מוכיחים הלונדוניים כי המיתוסים על ההקפדה וה"ריבועיות" - נשברים ומנותצים דוקא בהיכל ריבוע הנחושת. מעגלים ספונטניים נרשמים על רצפת האיצטדיון, מבמת הנשיאות יורדים גדולי הרבנים שליט"א ומצטרפים לריקודי המצוה, ורק לגויים עם הווסטים הזרחניים, שמקבלים משכורת

קומט שוין אהיים". דומה, שאין עוד מילים בעולם שכה נוגעות וכה מטלטלות, בכל מקום ובכל צורה שהן תושמענה. תקרת האיצטדיון מאיימת להיבקע נוכח קולה של יהדות אנגליה כולה, העומדת על יציעי ה"קופר בוקס", מקום בו עומדים מדי לילה אלפי ערלים ומריעים לכדור שנבעט מכאן לשם - והיא זועקת ליוצרה: "אהיים, אהיים, אהיים!" נשיא "דרשו" הרה"ג ר' דוד הופשטטר שליט"א בירך את

נשיא דרשו והנהלה האירופאית של סניפי דרשו מכל רחבי היבשת בכינוס מיוחד בשולי המעמד בלונדון

חיים מאיר גשטטנר שליט"א, רב ביהמ"ד מחזיקי הדת במנצ'סטר, מתכנסים כל בעלי המנגנים לשירת "אחינו כל בית ישראל", המושרת בשתי שפות, לשון הקודש ואנגלית, מתוך רצון וכמיהה לראות בשוב אחים לגבולם. ושוב, שבים בעלי המנגנים לעמדותיהם, והכל מצטרפים לשירה - הודאה שיש בה הכל: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש".

בדיוק בשביל למנוע מצבים כאלה - של בלבול בין מתחמי האולם, לוקחות כמה דקות להבין ששום מאבטח לא יוכל לכבות את האהבה הגדולה לתורה. משא מרתק נשמע מפי הגאון רבי שמעון שפיצר שליט"א, לאחריו נושא את משא הסיום הגאון רבי יהודה לייב ויטלר שליט"א, משגיח ישיבת בית יוסף - גיטסעהד, ולאחרי קבלת עול מלכות שמים ברוב עם הנאמרת מפי הגאון רבי אברהם

מתוקים מהבש

אך בכל זאת, מכיוון שהוא נהנה מאוד מעצם ההברקה של הנער הצעיר, נתן לו ראש הישיבה דמי נסיעה לביתו שיובל לנוח ולפוש ולאגור כוחות לזמן הבא.

(המבשר תורני - ארזי הלבנון)

בישיבת 'קמניץ' היה בחור שלא רצה לצאת לנוח בבין הזמנים, אלא נשאר בישיבה, הוא ממש רצה לקיים בגופו את הפסוק 'שבת בבית ה' כל ימי חייו', המשגיח הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל דיבר עמו באריכות על כך, שתקופת 'בין הזמנים' אינה חופשה אלא 'זמן' בפני עצמו, ועוד יותר מכך, רבי לייב חסמון זצ"ל היה מחשיב תקופה זו לתקופת מבחן של דרגת כל בן תורה, ימים שבהם אינו מצוי ב'חממה' בין כותלי הישיבה, ואינו נתון למסגרת שקבעו עבורו אחרים, בהם תיבחן דרגתו האמיתית.

בין הדברים הראה המשגיח דקמניץ לבחור מכתב של החזון איש (קו"א א' ל"ה) בענין זה:

"דע לך יקירי שאין כאן לא חטא ולא אשמה, רק מחוקי הטבע להתעייף. ואין ראוי לזלזל בחוקי הטבע כי מה שאנו קוראים טבע, מכון בזה לרצון היותר מתמיד שכל המהווה הווית יתברך. ולכן חובתך להפסיק לימודך לגמרי על משך שתי שבועות, ותרבה בכלכלה ומזון מבריא, ולהוסיף על השינה והטיול ועוד מענייני הבטלה ואולי נכון שתבוא הנה לימים אחדים עד שתחליף כח".

למכתב הזה מצרף החזון איש סיום נרגש:

"מאד התענגתי על דבריך בדברי תורה, המראים את עושר

מרן ראש ישיבת פוניבז' הגרב"ד פוברסקי שליט"א בשם רופא ידיד המשפחה: ההסבר המדעי ללימוד בין הזמנים

ההסבר המדעי לכך כיצד ניתן לפוש ולהתרענן על ידי לימוד בהתמדה מוענק לנו ע"י מרן ראש ישיבת פוניבז' הגרב"ד פוברסקי שליט"א שהבהיר זאת במהלך דרשת חיזוק לבין הזמנים בשם רופא נאמן ידיד משפחתו, לפעמים מסביר הגרב"ד בשם הרופא מרגישים עייפות במוח וצריך מנוחה קצת, עבור כך אין צורך להפסיק לגמרי מלימוד התורה, אלא מספיק לעסוק בסוגיא אחרת ממה שלמד קודם. והדבר מובן היטב על פי חוקי הטבע, כי מוח האדם מורכב מרובבות תאים ובכל עניין שעוסק בו נעשה שימוש בתא מסוים, ואחר הרבה שעות של שימוש בתא זה הוא מתעייף, אבל ישנם תאים אחרים שעדיין לא השתמש בהם, ולכן כאשר עובר לסוגיא אחרת הוא בעצם מחליף כעת תא ומתחיל להשתמש בתא חדש ורענן שלא התעייף כלל, ובמקביל הוא נותן מנוחה לתא שהתעייף. מצאנו בחז"ל כעין זה מפטיר הגרב"ד שישאל נמשלו ליונה שנחה באחת מכנפיה ופורחת בשנייה, לפי זה אין שום צורך להפסיק לגמרי מלימוד חלילה, ולכן אכן שומה עלינו שלא להפסיק מעסק התורה הקדושה גם בימי בין הזמנים

(קובץ חיזוק דרשו ח"א עמ' נה)

מחיר נסיעה לבין הזמנים - סברה טובה

פעם לאחר שמרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל סיים את לימודו בשבת עם נכדו, סיפר הגר"ח שהז'אב'נקער רב מרן ר' אברהם יצחק גרשונוביץ זצ"ל ראש ישיבת תפארת ציון סיפר לו פעם, שבבחרותו למד בישיבתו של מרן הגאון ר' אליעזר מטעלז' זצ"ל, וכאשר הגיע 'בין הזמנים' הוא רצה לנסוע הביתה אך לא היה בידו פרוטה לפרוטה להוצאות הנסיעה.

נכנס אפוא ר' אברהם יצחק אל ראש הישיבה ר' לייזער טעלז'ר וביקש כסף לנסיעה. השיב ראש הישיבה: האם יעלה בדעתך שאתן לך בחינם??? תאמר איזו סברה טובה ותקבל...

הרהר הנער רגע קט ומיד אמר: 'הרי הנני עני, וידוע ש'עני חשוב כמת' והרי שנינו 'מצווה לקיים דברי המת'... נענה הגאון רבי אליעזר והפריך את דבריו: 'מצווה לקיים דברי המת' אינו אלא כאשר המת ציווה בעודו חי, אבל אם כשהוא מת הוא עומר וצווה, אפילו צווה כל היום אינו בכלל דין זה של 'מצווה לקיים דברי המת', ואתה הרי כעת נחשב כמת כיון שאתה עני...

נשמתיך באור התורה, אבל אין רצוני להכנס עתה בעיונם כי טובה לפניך המנוחה... ואשריך שעמלת התורה ותשת כחך עליה וטובה אחת בצער ממאה שלא בצער, נא להודיעני תיכף אם הנך ממלא את עצתי למען תנוח דעתי... "ברכה ושלוש בחליפת כח ורוב אונים ויעלה אבר כנשרים..."

(ע"פ המשגיח דקמניץ)

בציריך והגישו בדלפק את כרטיס הטיסה שרכשו לנסיעה חזרה. להפתעתן נאמר להן שהכרטיס אינו בר-תוקף כיוון שהיום לא יום שלישי אלא רביעי בשבוע...

רק אז התבררה להן הטעות הטראגית שחלה בעקבות הניתוק המוחלט מבני אדם בעשרת ימי החופשה. הן טענו בחישוב ביום אחד, וכיון שכך חיללו את השבת באופן החמור ביותר. בעיצומה של השבת אפו הנשים ובישלו לכבוד... יום ראשון.

המדובר בנשים חרדיות שהגיעו, מיד עם שובן ללונדון, אל הגרי"צ דונר וביקשו כפרה. הרב דונר היפנה את השאלה אל מרן הגרי"ש אלישיב, שחכך בדעתו ואמר שכיוון שאי-אפשר לחייב אותן לעשות מה שנאמר בגמרא על המחלל שבת שיצום ארבעים יום, שהרי המדובר בנשים חלושות שנאלצו לנסוע לנופש..., וגם לחייבן בתשלום הסכום המובא בגמרא אי-אפשר, שהרי מה אשמים הבעלים שנשותיהם חיללו שבת, לכן "אני מציע שהן תייסדנה שיעורים בהלכות שבת, וזו תהיה תשובת המשקל שתכפר על החטא".

(שבת בשמחה)

השטריימל של ר' שלום

"הייתי אז ילד בן תשע שנים" מספר בעל המעשה (רבי יחזקאל שלאף) בהתלהבות. "הגה"צ ר' שלום שבדרון התאכסן בביתנו בלונדון במשך תקופה ארוכה. אספר מעשה אחד, שבתור ילד השפיע עלי יותר מהכל: בחודשי הקיץ יצאנו לחופשה בת ימים ספורים. ר' שלום הסכים להצטרף אלינו.

איזור הנופש היה מרוחק מקהילה יהודית ובשבת נקלענו למצב מביך - נשארו ללא מניין יהודים. הוחלט לצאת לדרך ארוכה כדי להגיע לבית הכנסת הקרוב, לשמוע קריאה בתורה ולהתפלל בצבור. בעמדנו בדלת קלטו אוזני חילופי דברים בין ר' שלום לבין אבי. שמעתי את אבי משדל את ר' שלום להמנע מלחבוש את השטריימל הירושלמי לראשו: "האנגלים לא מכירים את השטריימל, והם עלולים להתגרות בדמות יהודית החובשת אותו לראשה" והמשיך: "גם אנחנו, החסידים, נצמד כשכובע או כיפה לראשינו ללא השטריימל, אפילו במקומותינו נמנעים היהודים להתהלך בשטריימל וכאן בודאי שלא" הסביר לו אבי בפשטות.

במסע המפורסם של החפץ חיים לורשא בשנת תר"ץ לדבר עם ראש ממשלת פולין, היה זה לעת זקנותו ובני המשפחה והמקורבים התנגדו מאד לכך שיטרח ויסע. אבל החפץ חיים היה נחוש, כאשר חשב שיוכל לפעול משהו לטובת יידישקייט, כידוע, לא היה שום דבר יכול לעוצרו. והנה חשבו המקורבים על תירוץ חזק מדוע לא יוכל החפץ חיים לנסוע. וכך אמרו לו: הרי אתמול נסע מכאן לייב'ה (כך כינה החפץ חיים בחיבה את מקורבו ומשמשו בקודש ר' לייב ברוידא) לכמה ימים לכפר פלוני לחופשה של שבוע. ואיך יוכל רבינו לנסוע בלי לייבה?

החפץ חיים שמע טענה ניצחת זו, אכן בלי לייבה לא שייך לנסוע לוורשא. וכי יש משמש מסור מלייבה? וכי יש מי שיכול למלא את מקומו? אמר החפץ חיים, אתם טוענים טענה נכונה, אבל השי"ת יעזור. באותו הזמן, ר' לייב מגיע לכפר לאכסניה ששם היו בחורי ישיבה מקבלים חדר לכמה ימי חופש, וכמו שהוא נכנס, הוא אומר לבעלת הבית, תסלחי לי, אבל יש לי הרגשה לא טובה, אני חש שאני חייב לחזור. איני יודע למה, הרי באתי לכאן בברכת מורי ורבי החפץ חיים לנוח כמה ימים, אבל ליבי אומר לי שאני צריך לנסוע חזרה. אמרה לו בעלת הבית, מה המהירות? בא תיכנס, אתן לך מרק חם, ותשב קצת בגינה, ואחר כך תחליטי.

לא ולא! אמר לייב, אם אשב, אולי אתפתה להישאר, אני מצטער, עלי לשוב בחזרה. הוא אפילו לא הניח את המזוודה, וכבר נפנה חזרה לנסוע לראדין.

לאחר כמה שעות נסיעה, ר' לייב נכנס לביתו של החפץ חיים להפתעת כולם. החפץ חיים חייך בראותו ואמר לסובבים: נו, ב"ה יכולים כעת לנסוע לוורשא.

(דברים ערבים)

בהיותם בנופש בשווייץ טעו בחישוב הימים וחיללו שבת

והנה סיפור נוסף המציג בפנינו עבירת-שוגג בשבת, שהסתיימה אף היא בלימוד... הלכות שבת. בעת שזכיתי לביקורו בביתי של גאב"ד לונדון הגרי"צ דונר סיפר לי האורח הנכבד מעשה שאירע בעירו. שתי נשים שעברו טראומה מסוימת יצאו לנופש בשווייץ. ברצותן להתנתק מכל מגע עם בני אדם, שכרו "בונגלו" על אחד ההרים הנידחים בארץ זו ותיכננו לשהות שם עשרה ימים. הנשים יצאו במטוס מלונדון ביום ראשון ורכשו כרטיס לטיסה חזרה ליום שלישי הבא. לאחר שעברו עשרת הימים הגיעו לבית הנתיבות

רבי שמעון בר יוחאי אמר: 'כול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין' ותמיד כשבא עד המערה, לפני שנכנס פנימה, באה לו מחשבה והרהור, ותמוה לו הדבר: איך יכול בשר ודם לומר, כי יכול הוא לפטור את כל העולם כולו מן הדין... ומיד באה לו המחשבה, שהוא מהרהר אחר רבו... ומיד היה מחליט שלא להכנס פנימה... כי זו ממש חוצפה מצדו...

ענו לו כולם פה אחד... הלא יש לנו כאן אחד מהחבורה, איש פיקח וחכם, הלא הוא הרב הגאון רבי משה לייב שחור זצ"ל, ואכן ניגשו והציעו בפניו את תמיהתו, ענה לו הרב בזו הלשון: 'קראתי פעם סיפור, שבעיר קניגסברג, היה פרופסור שמצא תרופה למחלת ילדים ידועה, שהשתוללה באותה עת במלוא תוקפה, ומתו ממנה הרבה ילדים רח"ל. והפרופסור הנ"ל היה עובד קשה מאוד, בכדי לבלום את המחלה הזו...' "פעם אחת החליט, שעליו לנסוע מעט לחופשה... הוא נסע לכפר אחד רחוק מהעיר, וביקש מבעל המלון שלא יגלה לאיש, שהוא-הוא הפרופסור הידוע... והנה, בשבועות אלה, החלה המחלה להשתולל בכפר הזה, ומתו ממנה, רח"ל, הרבה ילדים, ואף אחד לא ידע, שהפרופסור הזה נמצא שם במלון. ביום שנסע משם הפרופסור חזרה לעירו, נודע הדבר בכפר... נתמלאו כל אנשי הכפר בזעם גדול על בעל המלון, שלא גילה כי הפרופסור נמצא אצלו, ואמרו כולם, כי מגיע להם, גם לפרופסור וגם לבעל המלון, עונש מוות.

כך גמר הרב שחור לספר את סיפורו שביקש עצתו... ענה לו השואל, אמת ונכון הדבר, שמגיע להם משפט מוות... והרב שחור מתווכח איתו ואומר להיפך: 'למה מגיע להם משפט מוות, הלא הפרופסור בא לנוח... והאיש בשלו... כך! נמשך הויכוח, במשך רבע שעה; הרב שחור אומר שהצדק עם הפרופסור, והאיש השואל אומר שהאשמה הן בפרופסור והן בבעל המלון, שלא גילו.

"לבסוף, ענה הרב שחור ואמר לו: הלא אזניך לא שומעות מפיו מה שאתה מדבר; אתה בעצמך אומר שהאשמה בפרופסור, שלא גילה שהוא נמצא. והנה, הפרופסור, רבי שמעון בר יוחאי, גילה שהוא נמצא, והוא פרופסור, ואומר כי יש לו תרופה למחלה המשתוללת באנשים שמחוייבים בדין, ויכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין!"

(ע"פ סיפורים ירושלמים)

כפי שידוע לא היה מצוי בתקופה ההיא יהודי שהילך כששטריימל לראשו בחוצות אירופה. היום השתפר המצב. ר' שלום מיאן לסטות ולו בכחוא זה מהרגלו בירושלים עיה"ק: "לא איכפת לי, אינני מודאג, אלבש את השטריימל גם כאן" קבע בפסקנות. יצאנו לדרך הארוכה. בתקופה ההיא היה מפורסם באנגליה שחקן תיאטרון שנהג לחבוש כובע של זנבות בהופעותיו. השטריימל היהודי לא היה מוכר. כעבור צעידה של כמה מאות מטרים נשמעו לפתע קריאות הייד מחלונות הבתים - הנה! הנה! צעירים גויים מתפרעים התגודדו סביבנו ופצחו בניגון צוהל: מא'ר מא'ר [שמו של אותו שחקן] היו שליגלו והתחצפו ואחרים - שרו בהתלהבות, ור' שלום... ר' שלום צועד בשלוה עדינה ומשוחח בדברי תורה ומוסר כאילו שאין המולה סביבו, כאילו לא קרה דבר. כך צעד הגאון הירושלמי לאיטו קילומטרים רבים, כשהגאון היהודית עוטף תאותו במלא הדרתה. כך - בדרך לבית הכנסת, וכך - בדרכנו חזרה. הוא הלך באות המנוחת הנפש שליוותה אותו בדרכו בסימטאות ירושלים. הצעדה הארוכה בראשותו של ר' שלום מלווה אותי עד היום, היא בישמה את נפשי הרכה בהיותי ילד, בגאווה יהודית פנימית. מסכם האיש את דבריו. טעמו של אותו טיול היה לנו כתמרור דרך שמתווה את הכיוון עד היום הזה. ארבעים שנה.

כך גם בהזדמנות אחרת כשהיה בצרפת - מספרת הרבנית ווסטהיים- בצאת השבת נאלץ ר' שלום ללכת רגלי לביתו של יהודי עשיר. כשעמד במפתן הדלת לפני היציאה, חבש את השטריימל לראשו. בקשנו ממנו שישאיר את השטריימל בבית: "אין חובה ללכת בשטריימל במוצאי שבת" הסברנו לו לפי תומנו. והוא בשלו: "בירושלים אני חובש את השטריימל גם במוצאי שבת!"

באחד הרחובות המרכזיים, התקרב אליו לפתע גוי מגושם, נעמד נכחו ומנע ממנו להמשיך בדרכו. ר' שלום הסתכל עליו, ואז, בפתאומיות, הנחית עליו הגוי סטירת לחי מצלצלת. ראשו הוסט מעוצמת המכה, והשטריימל נפל על הריצפה. הגוי פרץ בצחוק קולני והמשיך בדרכו. ואילו ר' שלום התכופף, הגביה את השטריימל, והמשיך גם הוא בדרכו.

ומה חושבים אתם? שואלת האשה בהתרגשות - כלום למד לקח ובדרכו חזרה החביא את השטריימל מתחת למעיל, או לפחות, החזיקו בידו? לא ולא! המגיד הירושלמי יצא מפתח ביתו של היהודי, חבש את השטריימל ופסע באותה דרך, באותה צורה...

(קול חוצב)

סיפור מעניין על הגאון רבי משה לייב שחור במירון, מספר הרב משה ברגמן, ראש ישיבת רשב"י, בספרו "עתיך פומבי" (פ'ניני רמ'אמרי ב' ר' יוחאי): "אחד מהחבורה, שהיו נוסעים תמיד בל"ג בעומר, לציון הרשב"י, היה נוהג, לא להכנס למערה להשתטח על הציון, אלא היה נשאר תמיד בחוץ... והדבר היה נראה מוזר מאוד בעיני אנשי החבורה שלנו...

פעם אחת, שאלוהו החברים לפשר הדבר... ענה להם טעמו:

לוח לימוד בסדרי דרשו לימי בין הזמנים

יום	תאריך	דף היומי בהלכה	מוסר	קנין תורה - דף היומי בבלי	עמוד היומי	קנין ירושלמי	קנין חכמה
ראשון	ט' אב	שכ"א ט"ז - י"ח	פרק ה' מ'והונאה במקח וממכר" עד ובאמת צריך"	עבודה זרה מז	פסחים ח:	פסחים סו	העיקר השביעי (אות כ"ג) עד העיקר התשיעי (אות ל')
שני	י' אב	שכ"א י"ט	פרק ה' מ'ובאמת צריך" עד תחילת פרק ו'	עבודה זרה מז	פסחים ט.	פסחים סז	העיקר השביעי (אות כ"ג) עד העיקר התשיעי (אות ל')
שלישי	י"א אב	שכ"ב א' - ג'	מתחילת פרק ו' עד "ויש עוד כמה חלקים"	עבודה זרה מח	פסחים ט:	פסחים סח	העיקר השביעי (אות כ"ג) עד העיקר התשיעי (אות ל')
רביעי	י"ב אב	שכ"ב ד' - ה'	פרק ו' מ'ויש עוד כמה חלקים" עד "צא ולמד"	עבודה זרה מט	פסחים י.	פסחים סט	העיקר השביעי (אות כ"ג) עד העיקר התשיעי (אות ל')
חמישי	י"ג אב	שכ"ב ו'	פרק ו' מ'צא ולמד" עד תחילת פרק ז'	עבודה זרה נ	פסחים י:	פסחים ע	העיקר השביעי (אות כ"ג) עד העיקר התשיעי (אות ל')
ו'	י"ד אב		מתחילת פרק ז' עד "וכמה גדולה היא"	עבודה זרה נא	פסחים יא.	פסחים עא	העיקר השביעי (אות כ"ג) עד העיקר התשיעי (אות ל')
ז'	ט"ו אב		פרק ז' מ'וכמה גדולה היא" עד סוף הספר	עבודה זרה נב	פסחים יא:	פסחים עב	העיקר השביעי (אות כ"ג) עד העיקר התשיעי (אות ל')
ראשון	ט"ז אב	שכ"ג א' - ד'	חובת השמירה מתחילת ההקדמה עד "והנה המלך"	עבודה זרה נג	פסחים יב.	פסחים עג	העיקר התשיעי (אות ל') עד העיקר הארבעה עשר (אות מ')
שני	י"ז אב	שכ"ג ד' - ה'	מ'והנה המלך" עד תחילת הפתיחה	עבודה זרה נד	פסחים יב:	פסחים עד	העיקר התשיעי (אות ל') עד העיקר הארבעה עשר (אות מ')
שלישי	י"ח אב	שכ"ג ו' - ז'	מתחילת הפתיחה עד "ועל כן כל מיי"	עבודה זרה נה	פסחים יג.	פסחים עה	העיקר התשיעי (אות ל') עד העיקר הארבעה עשר (אות מ')
רביעי	י"ט אב	שכ"ג ח' - י'	פתיחה מ'ועל כן כל מיי" עד "יתבונן האדם אות ה"	עבודה זרה נו	פסחים יג:	פסחים עו	העיקר התשיעי (אות ל') עד העיקר הארבעה עשר (אות מ')
חמישי	כ' אב	שכ"ד א' - ג'	פתיחה מ'יתבונן האדם" אות ה' עד "ואפילו בעובדי כוכבים"	עבודה זרה נז	פסחים יד.	פסחים עז	העיקר התשיעי (אות ל') עד העיקר הארבעה עשר (אות מ')
ו'	כ"א אב		פתיחה מ'ואפילו בעובדי כוכבים" עד "וזהו אפילו בסתם"	עבודה זרה נח	פסחים יד:	פסחים עח	העיקר התשיעי (אות ל') עד העיקר הארבעה עשר (אות מ')
ז'	כ"ב אב		פתיחה מ'וזהו אפילו בסתם" עד אות י' "ויש אנשים"	עבודה זרה נט	פסחים טו.	פסחים עט	העיקר התשיעי (אות ל') עד העיקר הארבעה עשר (אות מ')
ראשון	כ"ג אב	שכ"ד ד' - ח'	פתיחה מאות י' "ויש אנשים" עד תחילת פרק א'	עבודה זרה ס	פסחים טו:	פסחים פ	העיקר הארבעה עשר (אות מ') עד העיקר השתעה עשר (אות מ"ט)
שני	כ"ד אב	שכ"ד ט' - י"ד	מתחילת פרק א' עד "ומה שאמר אוהב"	עבודה זרה סא	פסחים טז.	פסחים פא	העיקר הארבעה עשר (אות מ') עד העיקר השתעה עשר (אות מ"ט)
שלישי	כ"ה אב	שכ"ד ט"ו שכ"ה א'	פרק א' מ'ומה שאמר אוהב" עד תחילת פרק ב'	עבודה זרה סב	פסחים טז:	פסחים פב	העיקר הארבעה עשר (אות מ') עד העיקר השתעה עשר (אות מ"ט)
רביעי	כ"ו אב	שכ"ה ב' - ד'	מתחילת פרק ב' עד "וזה יהיה שייך"	עבודה זרה סג	פסחים יז.	פסחים פג	העיקר הארבעה עשר (אות מ') עד העיקר השתעה עשר (אות מ"ט)
חמישי	כ"ז אב	שכ"ה ה' - ז'	פרק ב' מ'וזה יהיה שייך" עד תחילת פרק ג'	עבודה זרה סד	פסחים יז:	פסחים פד	העיקר הארבעה עשר (אות מ') עד העיקר השתעה עשר (אות מ"ט)
ו'	כ"ח אב		מתחילת פרק ג' עד "והנה ידוע"	עבודה זרה סה	פסחים יח.	פסחים פה	העיקר הארבעה עשר (אות מ') עד העיקר השתעה עשר (אות מ"ט)
ז'	כ"ט אב		פרק ג' מ'והנה ידוע" עד תחילת פרק ד'	עבודה זרה סו	פסחים יח:	פסחים פו	העיקר הארבעה עשר (אות מ') עד העיקר השתעה עשר (אות מ"ט)
ראשון	ל' אב	שכ"ה ח'	מתחילת פרק ד' עד "והנה האדם"	עבודה זרה סז	פסחים יט.	שקלים א	העיקר השתעה עשר (אות מ"ט) עד שער ב' "ותדע ותשכיל" (אות ג')

בין הזמנים זה הזמן!

לטובת נבחני 'דרשו'
אנו שמחים לעדכן
שבערים אשר בהן קווי ד' יחליפו כח
יפעלו גם מוקדי מבחן בשעות מורחבות

מוקדים אלו יפעלו
ביום שישי, י"ד אב תשפ"ה
החל מהשעה 10 בבוקר
ועד לשעה 14.30 בצהריים

ובמסגרת פעילותם ניתן יהיה להיבחן בכל תכניות הלימוד

ברוכים הבאים

לרבבות המצטרפים החדשים ב'עמוד היומי'
לרגל השתתפותם במבחן הראשון במסכת פסחים
על הדפים ב. - ח.
אל תפספסו את ההזדמנות!
משתתפים במבחן ומצטרפים מיידית למסלול המלגות!

וקוֹי ה' יַחְלִיפוּ כֹחַ

אשדוד

בית המדרש מאקווא,
רח' התלמוד 1, רובע ז'

רכסים

בית הכנסת חניכי הישיבות,
גבעת החרובים

יסודות

בית הכנסת המרכזי,
בשטיבל החדש

קוממיות

בית הכנסת המרכזי

בכל רחבי הארץ

מוקדי יום שישי פעילים כרגיל
פרטים בעמודות 'נדרים פלוס'

צפת

בית הכנסת חניכי הישיבות,
רח' צה"ל 5, שכונת מאור חיים

מירון

ציון הרשב"י, בחדר יעקב אבינו
בין השעות 12:00-7:30

טבריה

בית הכנסת קרלין סטאלין (עז"נ),
רח' בן צבי יצחק 2

חיפה

בית הכנסת המקלט,
רח' מנדלי מוכר ספרים 1, נווה שאנן

נתניה

כולל צאנו - מרכז התורה (קומה ב'),
רח' סעדיה גאון 10, קרית צאנו